

Cerorum de bdello fm Leonarduz de preda palea pataunum in capitulo de cura scrofularū. ꝑ. armoniaci. galbani: z bdellij añ. tantundē cuius confectio est vt recipiantur ex his tribus gūmis partes equales: z in aceto vini fortis vsq; ad tertā diem dimittantur quousq; liquefiant: z deinde adde parū sulfuris: z fiat cerotū.

¶ Istud cerotum non est in vsu: cerotuz vero fm mattheum siluaticum dicitur a cera quia omne cerotum recipit ceram vel aliqd loco cere: z sic istud dicitur cerotum non ꝑ recipiat ceram: sed loco eius habet gūmas que liquefiunt prout cera: z nota fm Saladinum ꝑ sicut aloes vt plurimū est materia pillularum: ita cera vt plurimū est cerotorum vel vnguentorum materia.

Cerotū cōciliatoris coadunatiuum sissi cranei in differētia eiusdem. clxxxj. ꝑ. gummi elemi. ʒ. iij. rasine purissime. ʒ. iij. cere. ʒ. vj. olei rosati. ʒ. iij. ꝑ. armoniaci. ʒ. ij. terebēntine. ʒ. iij. z. ʒ. ʒ. fiat vnguentum.

Cerotum aliud eiusdem ibidez: similis intentionis. ꝑ. gummi elemi. ʒ. iij. oppoponaci. ʒ. ij. bdellij. ʒ. ʒ. rasine pmi. ʒ. ʒ. cere quantū sufficit fiat vnguentū.

¶ Postq; expeditum duce xpo rerota equū est vt transeam ad vnguenta si idē annuet.

¶ De vnguentis sup antidotarū diu Me. ac aliorum doctorum.

Vnguentum diafiniton. ꝑ. adipis z rbi antiqui mundi z colati ana. lib. ʒ. ʒ. colcothar: id eū vitrioli citrini. ʒ. iij. olei antiq; z litargirij mundi añ. lib. iij. terantur litargirium z colcothar contritiōe vltima z mundent ꝑ pannum subtilem z spissam. deinde terantur cum oleo z elaboretur in premixtiōe eorum ante parum ex oleo addēdo: z fiat illud. deinde colatur super illud ad eps. z coqnatur cum facilitate agitando illud sine intermissiōe cuz ramo palmarū z extremitate eius grossa abiecta cute eius. z sint rami super quoz incisione nō preterierit spaciū: z quoties exhauritur humiditas rami a medicamine. iterum alterius humiditatis extremitate agitur: necnō z aliorum ramoz partes humidiores incidant in frustra z ponantur in medicamine: deinde mutantur dum exiccant. z hoc fiat donec perficiatur eius decoctio z fiat in termino hore ignis aut sicut prume aut flāme tenuis.

¶ Istud vnguentū apud nos nō est multuz in vsu. Vnguentū autē dicitur ab vnguendo. Isti doctorus in capt. de odoribus z vnguentis in-

quit. vnguentū vero est omne quod ex communi oleo confectū altarum sp̄rum cōmixtione augetur odoris iocunditatē sumēs: et longius redolens vnguenta autē quedam dicuntur a locis: vt telinum cuius iuli? cesar memit dicēs corp⁹ q̄ suauitelo vngimur hoc conficiebatur in insula teloque est vna ex cicladibus: sunt z quedam ab inuentoruz noie vt amaricinū. nā quidā tradunt regiuz quēdam puerū amaricinū nomine cōplura vnguentorum genera furentem casu prolapsum esse z maiorem ex cōmixtione odorem creasse. vnde nūc optima vnguenta amaricitana dicuntur. sunt ex genere floz.

¶ Diafinitō dicitur a dia ꝑ est cōfectio: z finitō de dactylis. nā diafinitō dactylū. tñ Me. hz vnguentuz diafinitō. non autē hoc dicitur a dactylis: sed potius a palma fm Mattheum siluaticon vocatur vngentū palme qd dia calcaldis dicitur verum est ꝑ possunt sic dici. tñ Mesue iterū scribit vnguentum palmeū: qd non est idem differunt inter se. hoc vnguentum dicitur diafinitō. qz cōficiē cū ramis palme

¶ Cirbus est pinguedo inuoluens intestina et hec pinguedo in terra nostra nominatur radice cella.

Vnguentum arabicum. ꝑ. folioz cheiri: saluie: rasilon acetosi. acori. añ. lib. i. terantur cōtritiōe bona z funde super ea in vase lapideo olei rosati: aut mirrini: z adipis z rbi antiqui: z colati añ. lib. ij. ʒ. dimitte ꝑ dies nonē deinde accipe mirre mūde: aloes succotrensia añ. añ. vii. sarcocolle añ. vii. terantur z cribentur: z projiciantur sup ea in vase alio lapideo: vini albi: aut succi arnoglose lōge. i. plantaginis maioris in quo cocta fuerint ex folijs earū dē herbarū. añ. ʒ. iij. et sit vini aut succi: qd funditur super ea cōstitas sufficiens ad dissoluendum ea. z dimitte ꝑ dies sex deinde redeas ad herbas z decoque cum oleo z adipe ebullitionibus duabus z colaz exprime oleū z adipem z. ꝑ. eius expressiōis lib. iij. ʒ. litargirij mūdi z triti cōtritiōe vltima lib. iij. z in alio lib. iij. ʒ. calcadit. id est vitrioli albi. ʒ. iij. z terantur z coquāt sicut superius diximus in vnguento diafiniton.

¶ Istud vnguentū fm intentionē Me. est vnguentū diafinitō. postea ait. ꝑ est descriptio arabica: est vnguentum arabicū: nō autē dicitur arabicū a gūmi arabico: sed dicitur arabicum: qz in illis partibus fuit inuentum: et vtuntur ipso: s; nos raro.

¶ Cheiri arabice. est plāta que flores citri nos seu aureos producit et est viola citrina Auerrois in quinto colliget. aut alcheiri est

viola de romanis. Serap. cheiri est planta nota habens diuersitate in specie sua que a diuersitate florum cognoscitur. nam quedam habent albu: quedam purpureu: z quedam citrinum: que habet citrinu melior est z aptior in medicina: z satis est nota.

Trifolion acetosum. i. trifolium acetosum quida dicit quod est falsum: quia reperitur in Nicoloa trifolion: z ibi dicit quod trifolion dicitur a viridibus folijs ruthe que in eo ponuntur: z dicunt quod hic idem intelligitur: sed ignoro: nam in aliquibus codicibus Desue antiquis inuenitur trifolium acetosum quod melius est: z est herba dicta aleuia siue panis cuculi que in sapore est acetosa. preterea vide apud Mattheu siluaticu in cap. de pane cuculi que dicit de isto trifolio.

Vnguentu ceraseos magnu. **R.** armoniac. **℥.** i. bdeli: olbani masculi. i. thuris: aristologie. **℥.** rotude: sarcocolle ana. **℥.** v. mirre. galbani ana. **℥.** iij. litargiri. **℥.** xv. aloes: opponacis ana. **℥.** iij. resine. **℥.** xij. cera albe. **℥.** ij. oeli optu sufficit. armoniacu z bdeliu dissoluant in aceto. litargirium teratur z decoquatur cum oleo donec liquefiat: z tunc remoueat ab igne donec infrigidetur puru: z proijce sup armoniacu z bdeliu dissoluta in aceto z reduce ad igne donec coaguletur z post illud proijce sup ipsum reliquas medicinas: z administretur.

Istud vnguentu apud nos non est in usu sub isto nomine verum fm chirurgicos est in usu sub nomine vnguenti apostoloru. z sic sine dubio si legis hanc descriptione cum descriptione vnguenti apostoloru qua Auic. describit videbis quod fere sunt idem. Petrus argillata in capitulo de medicinis mundificatiuis vel astresius habet vnguentu apostoloru mundificatiuu. z est descriptio Aulcen. z in fine eius descriptionis ait. z si bulliat vsqz in grossationem vocat ipsum Des. ceraseos: z dñs magister Antoni de ianua gratia dei. quia mire rectificat vlcera maligna. Nicolaus florentinus in libro. vij. in ca de medicina abstresua ait: sic aliud de gummis ad mundificandum sanie grossam **R.** galbani: armoniaci: resine: z terberine et cetera. postea ait. conficiatur vnguentum ex eis: z est vnguentum apostoloru: z hoc vnguentum quando decoquitur donec nigrescat vocatur a Desue vnguentu ceraseos z a quibusdam vocatur gratia dei: quia mirabiliter mundificat vlcera maligna s; vnguentu gra dei e alit apud nos: de quo infra. Vnguentum de arthanita magnu. **R.** succi

arthanite lib. iij. succi cucumeris asinini **℥.** i. olei yumi. i. de yreos lib. ij. butiri vaccini lib. i. pulpe colloquintide. **℥.** iij. polipo dist. **℥.** vi. euforbij. **℥.** s. q. terenda sunt tere z submerge in succis z oleis: z pone in vase vitreato stricti officij z stringe caput eius. z dimitte per dies. viij. deinde bulliat totu ebullitione vna z coletur. z proijce super colaturam serapini aur. v. mirre aur. ij. ita quod resoluatur puru in aceto vini. z aggrega oia sicut: z bulliat agitando semper cum fuste vsqz ad succi fere consumptionem. tunc proijce super ea cere. **℥.** v. fellis vaccini aur. vi. ferueat cum eis vsqz dum liquefiat cera: deinde pulueriza super ea sicut: z terendo scamonee aloes mezereon. i. herbe oluelle colloquintide ana aur. vi. euforbij aur. ij. salis geme aur. iij. turbitu aur. v. piperis longi z iuzi. camomille ana. aur. ij. conficiantur z administrantur.

Istud vnguentu est iuxta maxime fm ista descriptione que magnum nuncupatur: parum vero non tantu. idem Desue in capitulo de arthanita habet duas alias descriptiones que idem sunt.

Arthanita: fm Aui. in secundo canon. est buchormarientamen miror quod idem in. iij. canon. in fen. xvi. in cap. de compositione solutuorum eius qui habet colicam ex ventositate aut materia flegmatica de quibus sunt clisteria ponit ibi buchormarie z arthanita. ergo falsus est textus secundi canon. Hasis in nono Almasoris in capitulo de colica habeat idem in capitulo de appoplefia in clisterijs idem habet. Aui. autem in. ij. can. dicit arbor marie est buchormarie. z tam dictu est de ea: z est trium specieru. vna species eius sine fructu z due cum fructu. ego non intelligo quid velit Aui. per talia verba: nam arbor marie est rosmarinus z buchormarie fm ipsum est arthanita quod non est possibile: error vero qui inuenitur in ipso apud me nunquam separabitur. hodie generaliter habetur opinio quod Hasis in illo loco errauerit ponere buchormarie z arthanitam: sed non recte: quia in hac inuenitur differentia que reperitur inter scedenege sine h. z iter schedenegi: cum. h. si militer est differentia inter buchormarie scriptum cum littera. t. z inter buchormarie scriptum cum littera. c. nam ibi Hasis habet buchormarie scriptu cum c. z hec e arbor marie siue rosmarinus. si vero reperias buchormarie est vela arthanita de qua vide Serap. in ca. de ciclamine qui inquit buchormarie. id est ciclamen in cap. vero de arbore marie dicit quod est libanotis. ergo est rosmarinus: z sic si

bene legeris videbis q̄ buchormarie est arbor marie et buchormarie est ciclamē seu arthanita. Franciscus de pedemontium in capitulo primo de dolore intestinorum et medicinis eius ait. buchormarie est radix piritri vel maliterre: quod est falsum. nā buchormarie non est piritrum. verum si diceret buchormarie est malum terre: sed non piritrum.

Vnguentū de arthanita paruum. ꝑ. succi arthanite et viscositatis que mulgetur ex radice filicis et succi chamemelis. añ. ʒ. vii. succi extrematū tamarisci. ʒ. ij. olei irini. lb. ij. ꝑso ꝑi humide. ʒ. v. armoniaci. bdelij añ. ʒ. j. ʒ. acetii quantum sufficit: cere citrine. ʒ. vi. corticis radice caprozum. ʒ. j. ʒ. spice. l. nardi. ʒ. iij. fiat sicut superius diximus.

¶ Istud vnguentum de arthanita paruum nō est in usu. Verum sunt ex herbis q̄ faciūt vnum pro alio: q̄ in isto pauciora simplicia ingrediūtur: s̄ nō recte faciunt.

¶ Filix fm Plidorum a singularitate folij dicta dicitur ex vna virgula altitudine cubitali vnū scissuz foliū gignitur res applicata velut penna. Dia. autē de ipsa duo facit capitū. vnuz de dipteris. aliud de feliteron: fm vero Mattheum siluaticū dipteris est polipoditū: sed non recte. nā si legis capitulum de dipteri apud Dia. cum capitulo de filice apud Sera. videbis q̄ idem sunt. ipse vero Serap. in vno capitulo loquitur de masculo et femina. Autē. in. ij. canonis duo capitula facit. vnū de cildaru. et aliud de sarace. hec apud Dia. nascitur sine semine sine flore et sine hasta: s̄ quidā modernorū dixerunt q̄ in nocte sancti Johan. aliq̄ vadunt ad locum vbi filix nascitur ibi stāt ꝑ horas tres et dicunt q̄ cito in illa hora filix gerit florē post semen. deus melius scit.

¶ Chamemelis istō vocabulū est corruptū. nā quedā descriptiōes dicūt cauchenzigh. quedā camaelis: quedā cameactis q̄ melius est. et sic hodie habetur optimo q̄ debeat dicere cameactis. ergo est ebulus cutus ortus est iuxta fossos. columella in libro d'cultu hortorum ait. parturit et rutilas ebuli creat vuida buccas. nam neq̄ sicca placet: nec questagnata palude. perperit querule semper cōiuita ranestū que sponte sua frōdosas educat vltimos. hec est spēs sambucti: et ē quā nostri rustici loucē dicūt.

Vnguentū alhaniel. ꝑ. alhaniel. recētū. ʒ. x. assungie porcine. ʒ. xlv. terātur simul et dimittantur marcescere ꝑ dies. vii. deinde bulliāt

et colentur: et seruetur vnguentū in vitri vase et administretur vbi opz.

¶ Istud vnguentum apud nos non est in usu verum vt dictū fuit chirurgici vtuntur ipso sub noīe ruptorij de cantaridib⁹: et dicunt q̄ alhaniel sunt cātarides. sine dubio videt habere eādem virtutē preterea in sine practice vni florentini. videlz i antidotario habetur vnguentū alhaniel: et ibi ponit ad litterā q̄ sunt cantarides. ergo vnguentum de alhaniel est vnguentū de cantaribus: infra apparebit vna alia descriptio sub noīe vnguenti de cātaridib⁹ s̄ nō erit eadem.

Vnguentum rosarum. ꝑ. assungie porcine recētis quantitatē quā volueris: et lauet in aqua calida nouies: et tantundē cuz aqua frigida lauatione vltima: deinde terantur cuz ea rosarum rubearum recentium quantum ipsa: et dimittantur marcescere per dies. vij. deinde coquantur cum facilitate: et colentur. et iterum tantum dē rosarum terant. et dimittantur per alios septē dies et fundant super ipsum succi rosarum circiter ꝑtē. ʒ. olei amigdalini partes. ʒ. ij. iterum coquant cum facilitate vsq̄ ad succi consumptionē: deinde reponatur et administretur: et quādoq̄ disrum pitur in aqua rosata parum opij: et proficitur in decoctione: et est mirabile vbi oportet: et ꝑ ꝑte quando vigilē adsunt.

¶ Istud vnguentum est in usu. dicitur autem rosarum propter rosas quas recipit. Dia scorides rosa aquosa colore mixta est. due generantur in ea qualitates alterne scilicet striptica et amara. flores autem eius pl⁹ sunt striptici: et ideo plus desiccantur.

¶ Assungia porcina pinguedo est satis nota. Serapio ex auctoritate Galieni ait. i capitulo de pinguedine quādo animal est humidum generatur in eo pinguedo: sicut porcus et quando est siccus generat in eo adeps sicut thaur⁹: capraz alta que habet cornua Dia scorides in capitulo de assungia cuz tunica ait in illo capitulo de confectione que sine sale est pessarius miscetur assungia porcina et vltima conficitur sicut docet ibi.

Vnguentum violatum valet sicut rosatum et confert pleuresi et inflāmationi pectoris. et fit sicut vnguentum rosatum. hoc apud nos non est in usu vt est rosatum.

Vnguentum basilicon magnum. ꝑ. cere albe resine: scilicet rasine pint. sepi vaccini: picis. scilicet naualis: glutinis oliban: mirre añ. ʒ. j. olei quātū sufficit in alio: cere. ʒ. vi. ꝑtis. ʒ. iij. et aliozum. añ. ʒ. j. ʒ.

Istud vnguentum est in vfu: maxime fm ista descriptione. aliud vero qd dicitur minus non tantum. Aui. in quinto canonis habet duas descriptiones sicut habet Mesue. sed non concordat cum istis veru differunt parum. dicitur autem basilicon: non q basilicon. id eozimū ingrediatur. sed fm quosdam dicitur basilicon a suo compositore. nā basilicon seu vasilico interpretatur regale seu imperiale. nā greci vasilea regē seu imperatorem dicunt. inde basilicon vnguētū regale est terafarmacum.

Glutē olibani. id est tus. quidam autem crediderunt q per gluten olibani intelligerentur due res v3 per gluten terbenina: z p olibanum thus: z hoc approbatur. qz Aui. ibidem habet loco eius glutinis alimbac. i. terebentina: sed veritas est q per glutē olibani intelligitur solum thus: quod satis est notum: sed Leonardus de preda palea. in capi. de cura vicerum in generali: ibidē habet glutinum albotin: z olibanum. ergo debemus ponere in isto vnguento terbeninā z thus: qz satis cōuenit: tamen fm intentionem Mesue solū thus debet poni.

Vnguentum de bdelio. ꝑ. bdelij. 3. vi. eufozbi. 3. iiii. castorei. 3. iiii. serapini. 3. iiii. cere. 3. xv. olei sambuctini: aut olei d cheiri. 3. x. bdellium z serapinum dissoluitur in aqua ruthe agrestis. id est mole. cetera lmanē cū aqua calida: z fiat vnguētū z limat cū eo.

Istud vnguētū est in vfu.

Bdellium est gummi arboris que nascitur in terris arabuz: z melius ex eo est illud quod est amarum clari coloris in se non habens ligna nec soides.

Vnguentum filagrios ad spasmū. Recipe cere. 3. iiii. isopi humide: succi rute agrestis añ. 3. ii. eufozbi. piperis armoniac: croci: olei balsami: castorei: glutinis alimbac. id ē terebentine: oppoponac: añ. 3. ii. stigie. id est storactis liquide. 3. ii. 5. olei q̄tum sufficit.

Vnguentum aureum. ꝑ. cere citrine. i. vsualis. 3. vi. olei boni lib. ii. 5. terebentine. 3. ii. resine colofome. i. picis grece. añ. 3. i. 5. oliban: mastics añ. 3. i. croci. 3. i. misce z fiat vnguentum.

Istud vnguentum est in vfu. dicitur autē vnguentum aureum: quia est optimum z excellentius inter alta vnguenta: sicut est aurum pectosuz inter metalla. Leonardus de preda palea in capitulo de viceribus ambulatiuis habet vnam aliam descriptionē: sed non est eadem. Nicolaus florentinus in li-

bro secundo in capitulo de maturacione vlsularum: z cura ipsarum post appositionem inquit sic. z quandoqz confectio vnguētū de cerusa: z litargiri: z vnguētū rubet est bona ad vlcera violarum: z hoc vnguentum est illud quod ponitur in antidotario: z hoc vocat ibi vnguentum aureuz: hoc ego ignoro qz Auienna in quinto canonis habet vnguentum rubeū: quod idem non est Hilbertus de angla in capitulo de cura arthetice: fm magistros habet vnam descriptionē vnguētū auri: sed non est eadem.

Vnguētum de cerusa ad flegma salsum: z scabiem siccam. ꝑ. ceruse: merdasengi añ. 3. vi. plumbi adusti: scozte argenti ana. 3. iiii. mastics: oliban añ. 3. ii. 5. olei rosati: z aceti: q̄tum sufficit terantur in mortario: z ponatur prius oleum post acetum. ana. parum infundendo: ita q sine intermissione tcratur: nūc hoc nunc illud infundendo donec impinguatur. si autem eo indiget puritum habēt argenti viut. 3. v. adde z administra. z quandoqz apud necessitatem adde zintar. 3. ii.

Istud vnguentum est in vfu. solum sub nomine vnguētū de cerusa ad flegma salsum: sed quando medicus ordinat vnguentum de cerusa simpliciter intelligitur vna alia descriptio que inferius apparebit.

Bartholomeus montagnana in suo antidotario habet vnam aliam descriptionem: s3 non est eadem nec in vsum venit.

Cerusa scdm Auicennam est cinis plumbi: aut alaunoch: et tamen in ea que fit ex alaunoch. multum elaboratur in adurendo fit asreng. z acquirit superfluam subtiliationem. quandoqz vero fiunt omnes ceruse cuz aceto. et quandoqz cum salibus: z quandoqz fiunt pluribus modis scdm qd scitur in libris huius artis Leonardus de preda palea in cap. de inflammationibus z vesicis inquit. cerusa: id est blaca.

Merdasengi: id est litargirium sicut inuenitur apud Auerroim in quinto colliget. Auicenna in secundo canonis ait. merdesen est plumbum adustum. ergo litargiriu3 scdm Auicennam est plumbum adustum. tamen hic aliud intelligitur: quia ibi ingrediatur merdasengi. z plumbum adustum: que idem non sunt Leonardus de preda palea in capitulo de inflammationibus z vesicis in quodam vnguento inquit. merdasengi. i. litargirium z sic hodie loco merdasengi litargirium ponunt. plūbum adustum fm Aui. in scdo canonis est merdesen. i. litargirium

lengi litargirū ponunt. plumbū adustū fm
Aui. in. ii. canonic est merdesen. i. litargirū
sed hic aliter intelligitur Galienus in libro
secretorum in cap. de squinantia ait. merda
sengi: id est plumbum. plumbum vero vena
est terre similis antimonio ac litargirio: et sa-
tis notū est. et modus adustionis eius supe-
rius habitus est.

¶ Scoria argenti fm Serap. ex auctoritate
alcanzi est stercus argēti: et est bona scabiei
et pruriti. quidam litargirum putauerunt
quod non est liber qui dicit bulchalis in tracta-
tu primo inquit. doctrina qualiter adurunt
scoria argenti et auri ex libro almetamur qui
bus vtimur in colirijis. Et de scoria cabrussie
quārum vis: et tere ipsam grosso modo: et cō-
fice cum melle ipsam: et pone ipsam in vase fi-
ctili nouo et fac: vt ibi docet Aui. in. c. de ere-
de alcabrussi loquitur.

¶ Argentum viuū aliud est minerale aliud
artificiale: artificiale conficitur ex minio et ci-
nabro: minerale autem inuenitur in mineris
metallozum: et propter id inter genera metal-
lozum est positum: quorū species metallozū
fm Isidorum sunt septem. scilicet aurum: argē-
tum plumbum: stannum: es: et argentū viuū:
et ferrum: quidam posuerunt argentum sub-
limatum: cerusam: et litargirum inter gene-
ra metallozum. Hilbertus de anglia. in ca-
pitulo de cura lepre in generali dicit quod fit de
mercurio. i. argento viuo. hoc autem confer-
uatur in vasis plumbeis: aut vitreis: aut in
vasis de terra vitreata: aut in vesicis: quia
alia vasa corrodit: et ipsum computatur in-
ter venenosas medicinas.

¶ Anguentum egyptiacum magnum. Et. floris
eris: aur. v. mellis aur. xiiij. aceti fortis aur.
vij. coque sup ignē donec inspisset: et sūt qui
addunt in eo olibani masculi triti aur. ij. s.
¶ Istud vnguentum est in vsu maxime fm istā
descriptionem. Basis in libro diuisionū in
fine. in ca. de medicinis algebra habet vnā
aliā descriptionem que est quasi eadem.
Leonardus de preda palea in capitulo de
riceribus profundis habet vnā aliā de-
scriptionem que eadem est. Forma autem
istius vnguenti efficitur in colore rubeo. nā
quando flos coquitur colorem rubeum sibi
acquirat.

¶ Anguentum triaфармаcum. Et litargiri tri-
ti sicut alcohol id est subtiliter sicut athomi
solares partem vnā: et funde super ipsum
nunc oleum nunc acetum: et terat et adequa-
tur: et propter quantū sufficit: et administrat.

¶ Istud vnguentum sub isto noīe non est in
vsu: verū fm chirurgicos est in vsu sub no-
mine vnguenti de litargirio. tamen in feri-
us iterum apparebit descriptio vnguenti de
litargirio qua generaliter vtimur. dicitur
autem triaфармаcum a tribus medicinis quā
in ipso ingrediuntur. Aui. in quinto canoni.
habet descriptionem vnguenti nigri: et ea-
dem est huius.

¶ Anguentum alfericon relatum ad alexan-
dram. Recipe ceruse: litargiri: alfericon
aloes boni: croci: argenti viui extincti ana.
pres equales. olei de oleandro: et aceti quā-
rum sufficit. fiat sicut vnguentum de cerusa.

¶ Istud vnguentum non est in vsu. Aui.
in secundo canonis de ipso facit capitulum
sub nomine safuricon: dicit quod est medicina
ad scabiē facta ex litargirio calcadit. id est
vitrioli et aceto sine dubio alferico est me-
dicamen compositum cuius descriptionem
Desue inferus describit. et si facere volue-
ris vnguentum alfericon simi liter opo: tet
facere cōfectionē de alfericon.

¶ Oleander apud Dioscoridē vocatur ne-
reon. Isidorus ait rodandarum quod cor-
rupte vulgo lorandrum vocatur quod sit folijs
laurt similis: floret rose. arbor venenata. in-
terficit enim animalia et medetur serpenti-
nationibus. descriptionem autē olei ipsius
describit Basis de qua infra erit sermo.

¶ Confectio alfericon quod est medicamē
compositum. Et. litargiri albi: calcanti: id ē
vitrioli viridis. de quo fit encaustum ana p-
tem vnā: floris eris partem mediam: teran-
tur cum aceto vehementer forti in sole tem-
pore estiuo fere per diem vnā semper ate-
modicum addendo acetum: deinde ponatur
in vase vitreo: et stringatur os eius: et sepel-
tur in simo diebus. xl. deinde administrat.

¶ Anguentum palmeum. Et. olei veteris li. iij.
assungie veteris depurate a sale lib. ii. litar-
giri lib. iij. vitrioli. z. iij. cōficiantur sic ole-
um et assungie mittantur in stannato supra
ignem et liquefiant: deinde addatur litargi-
rium et vitriolum. et ducant continue cum tri-
bus ramis palme: et accipe vnum ramum pal-
marum minutatim incisum: et intromittatur
et tandiu buliat supra ignem lentum factum
de lignis siccis donec infleat et redeat ad suū
statū et inspissetur et densitate habeat.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu sub isto no-
mine: verū est in vsu apud chirurgicos sub
noīe vnguenti de colcothar: et sic sine dubio
possunt vti sub nomine. nā vide quod Nilolaiis

florentinus in lib. septimo. in cap. de curati-
one flegmonis inquit sic est emplastrum de
colcorar. z est illud quod vocatur Sera. in suo
antidotario diapaalma. Leonardus de pda
palea. in cap. primo de flegmone ait. vngue-
tum de palma: idest de colcorar relatur ab
Auc. z sic est q̄ Auc. in q̄nto habet vngue-
tū de calcadis: q̄d quasi idē est de quo ifra.
Vnguentū de flore eris in suo grabadim. i ca.
de vulnerib⁹ narium. ꝑ. cere. ꝑ. iii. olei an-
tiqui vel facti ex oliuis imaturis. idest olei
onfancini. ꝑ. xvi. flos eris puluerizati sicut
alcohol. idest subtiliter. ꝑ. ii. fiat ex eis vte-
re cum licinio: z q̄ncq̄ additur z minuitur ex
flore eris fm̄ q̄d erigit necessitas.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu Aucē. in
q̄nto casū. habet vnā altam descriptionē que
eadā est: nisi solum in vno. z hoc est q̄ Def.
nō posuit resinā. Aucē. vero sic in reliquis
idem sunt Joan. Serap. in suo antidotario
habet vnguentū de zimar: q̄d est idem cū vn-
guēto de flore eris apud Aucen.

¶ Flos eris fm̄ Simonē ianuenesez non est
viride eris verū hodie ponunt loco eius: qz
reperitur in multis locis vbi vnus doctor
habet florem eris in vno alio loco habet vi-
ride eris. nā vide rasiz si es de calcādo vbi
habet zimar. idest viride eris. Guilhelmus
placentin⁹ loco ei⁹ habz florem eris. Pet⁹
de argellata. in ca. de medicinis mūdicatū
uis vel abstersiuus i vnguento apostolorū ha-
bet. Recipe viride eris Auc. in q̄nto idem
habet. Recipe flos eris. Idē Joānes Se-
rap. in suo antidotario habet vnguentū de
zimar. Auc. in quinto canoñ. habet vngue-
tū de flore eris: q̄d idē est. z sic hodie vnum
pro alto ponūt Serap. dat modū eius sicut
apparet infra i emplastro apostolico zc.

Vnguentū alabastrū: nardi spicati: fm̄ Nico-
lauz. ꝑ. saune viridis. ꝑ. v. hedere terrance
viridis: mille folij: arthemise: idest matris
herbarum: galle cupressi: fenugreci: herbe
benedicte: feminis lunt: rois marini: omniū
octo. ꝑ. vi. pone hec omnia simul trita i aque
sextariis duodecim z dimitte marcerari vs-
qz ad tertiu⁹ diem. postea adde olei sextaria
quinqz diligenter cum cautella tam diu
vsqz quo ad oleum perueniat remota aqua
remoto vero ab igne. z collato per sacculū
nitidum adde cere. ꝑ. vii. colofonie terben-
ne galbani: mastice gummi: hedere: resine
olibani: mirre ana. ꝑ. v. storacis: calamite:
cozumbri: spice nardi: omnium trium ana.
lib. i. balsami. ꝑ. iii. q̄terēda sunt tere que li-
quefacienda. scilicet liq̄fac in simul mixtis

omnibus diu agitado cum spatula misce: de
inde vsu reserua: z cetera.

¶ Istud vnguentū alabastrū est in vsu. Ap-
pellatur autem vnguentū alabastrū nardi:
non quod alabastrum ingrediatur. hodie-
m autem vtuntur vnguento alabastrū: z i eo
ponunt alabastrum q̄d est genus marmoris
sed nō recte quia ex meo iudicio alabastrū
in hoc non debet ingredi. nam hoc vnguen-
tum inuenitur in libro septimo Hilberti an-
glici in capitulo de retentione menstruorū
quod alabastrum non habet. Papias vero
ait. alabastrū genus marmoris: vnde fit vas
in quo demtus vnguenta conseruantur. et
ideo pro vnguento ponitur. quia sine dubio
hoc dicitur alabastrum quia ipsum conser-
uari debz in vno vase facto ex alabaastro. pie-
tatez vide in passione domini nostri Iesu
christi. fm̄ Mattheum vbi dicitur. z cum es-
set Iesus betante in domo Simonis lepro-
si z recumberet venit mulier habēs alaba-
strum vnguenti nardi spicati preciosi: z fra-
cto alabaastro effudit super caput ei⁹ z hoc
est illud vnguentum quo vtebatur Maria
z martha sorores vnde ꝑ hoc vide apud Le-
onardum de preda palea i capitulo de casu
z offensione ppria doctrina vbi sic ait. nota
de vnguento alabaastro q̄d operatur mirabili-
ter in cōfusione z attritione z casu offensio-
ne. ac etiā in sberatis z flagellatis z tortis
cum tortura. z similibus z vocatur vnguentū
alabastrum nardi de spica nardi preciosa
quia remani a hiernsalez artulerunt tēpore
quo dominus noster Iesus christus crucifi-
xus est. Bonum z probatum in omnibus fe-
bribus z rigoribus z calculosis dolorib⁹ lū-
borum: petram de vesica rumpit: renum do-
lores aufert: z emigranēs dolores amputat
casibus matricz optime subuenit. Maria z
martha sorores lazari hoc vnguento vse fue-
runt omnibus diebus vite sue. Scias autez
q̄ veritas est q̄ hoc vnguentū dicitur alaba-
strum nardi spicati: quia conseruatur in va-
se alabaastro: propter spicam nardi quā recti-
pit. z dicitur sapientes q̄ hoc pōt dici vngue-
tū de spica nardi p̄uato in vase alabaastro.

¶ Saune viridis. idest recentis.

¶ Hedera apud Dia. vocatur scissos. ꝑ. li.
hedera species habet tres: candida: migrā
z elix: z he in species altas diuiduntur. Gal.
in lib. ad partenianum ait: hedera nascitur
in diuersis arboribus: parietib⁹: vel petris
z terra: sed hic intelligitur de illa que in ter-
ra reperitur: que satis est nota de qua anti-
quitus coronabantur poete. vnde Virgili⁹

In bucolicis. Pastores hedera crescentē or-
nate poetam.

Calla cupressi. s. fructus eius qui aptus
est in medicina. Plidorus in capitu. de pro-
prijis nominibus arborum inquit. cupressus
grece dicitur q̄ caput eius a rotunditate in
acumen erigitur. vnde z conon vocatur. id
est alta rotunditas: hinc z fructus eius co-
nus: quia rotunditas eius talis est vt conuz
imitetur. vnde comiferē ciparissi dicunt. hu-
ius lignum cedro pene proximam habet
virtutem: templorum quoq; trabibus a-
ptum: impenetrabili soliditate: nunq̄ oneri
cedit: sed ea qua in principio fuerit firmita-
te perseverat. Antiqui cupressi ramos pro-
pe rogam constituere solebant vt odorem
cadauerum dum vrentur cōpumerent io-
cunditate odoris sui.

Millefolium est herba que omnibus no-
ta est. Dial. mirrosilos siue vt latini millefo-
litum: id est supercillum veneris. nascitur in
palustribus locis: tirsuz habz ex vna radice
mollemz subruffum: z quasi manibus linitū
et folia similia feniculo. Plin. mirrosilō qd̄
nostri millefolium vocant.

Herba benedicta fm compositorē ē fu-
que alto nomine valeriana vocatur. Simon
vero ian uen. ait. terra benedicta in antido-
tario olim in vnguento alabastrū. quod igno-
ro. verū est q̄ Hilbertus loco herbe benedi-
cte habet terram benedictam: sed Leonar-
dus habet herbaz benedictā: ego vero igno-
ro quid sit terra benedicta. sed herba bene-
dicta est valeriana quā meo tēpore vidi ap-
poni in hoc vnguento.

Ros marinus fm Dia. est libanotis. fm
vero Sera. est arbor marie: de qua miror q̄
ipse Sera. in suo breuiario in cap. de emo-
roidibus inquit. q̄ arbor marie est arthanti-
ta: quod non recte d̄: ab aliq̄bus corona mō-
tis vel montana: eius flores alchilil dicunt
vnde zucarū alchilil: id est de florib⁹ rouf
marini.

Sextariū s̄o fm compositorē Aut. Se.
est pondus sex dragmarū: z danich duozuz
fm gentilem est pondus. 3. sex Leonardus
idē inq̄t. sextarius est pōd⁹ aui. iiii. aureus
vero est quarta pars vncie: z in vncia sunt
octo diagma. hodierni vero q̄n reperunt in
receptis sextariū vni vel aque intelligūt du-
as lib. cum dimidia: sed per sextarium pipe-
ris vel cinamo. sex dragmas intelligunt. de
us melius scit.

Colofoma. id est pix greca. Dinus florētī-
nus in primo libro in capitu. de eruptionib⁹

extrualibus ait. picis siccę. id est pice gre-
ce. Itē circa instās. colofonia. id est pix gre-
ca est gūmi cuiusdam arboris que in grecia
reperitur: vnde pix greca dicitur: etia z repe-
ritur in alijs locis. Plin. vocat eam buciā di-
cens. buciā sit epicea rasina. in hispania au-
tem epicea nostris minime laudata. est em-
resinarum amara z arida. graui odore. vñ
resina frica: pis buciā: pix romana: colof-
onia idem sunt.

Cozumbū fm compositorē orēz est censura
iudeorum: vel tūmiamatis: vel thus iudeoz
Leo. ibidē inquit. cozumbrū sunt feces sto-
racts liquide ergo cozumbrū est storax ru-
bea qua vtūtur iudei in ecclesijs pro fumi-
gatione. etiam cozumbrū potest dici qd̄ in-
terpretatur omne fumigium odori ferum.

Spica nardi: id est aromatica. istud vero
vnguentum dicitur alabastrū nardi ppter
spicam nardi quā recipit in multa quātitate
conseruare debes in vase facto ex marmore
dicto alabastrum.

Balsamus. i. opobalsamū. nā opos est bal-
samus vel vt lac. z similiter oposci vocatur
lac ficulnee ab ipsa. Plin. autē ait. sed omni-
bus odoribus p̄fertur balsamū vni terra-
rum iudee cōcessum quōdā in duob⁹ tātum
hortis vtroq; regio altero iugerum. xx. non
amplius. altero pauciorum. ostendere arbu-
sculā hanc vbi imperatoris vespasiani cla-
rumq; dicta a pōpeo magno in trūpho ar-
bores quoq; diximus seruit nūc hec z tribu-
ta pendit cū sua gēte in rotū. alia est natura
quā nostri externi que pdiderāt. hoc precio-
sum est. in nostris ptibus raro inuenit: s̄ in
fra describam quedā olea q̄ possunt poni in
omni loco vbi ingredit balsamus.

Vnguentum marriaton ibidem. ꝛ. cere albe
lib. ij. olei lib. viii. rute. 3. vii. maiorane. 3. vj.
tamarsci. 3. vj. esbrij: rozis marini. foltozum
lauri añ. 3. viij. sauiue. i. bracheos balsamite
lilifagi: ozimi: id est herbe que basilicō odo-
riferum vocatur. polij: id est poli mōtant: ca-
lamēt: arthemisse: enule: betonice: brācevr-
cine: spergule: herbe vent: pimpinelle agrī
monte: absinthij: herbe paralelis. herbe san-
cte marie cumarum sambuci: herbe grassule
millefolij: semperutue: camedreos centum-
nerute: cētauree: fragule: quinq; folij: retra-
it añ. 3. iiii. 5. radiciū emisci: cumaz mirti. i. fo-
lioz mirtloz. añ. 3. iiii. fenugreci. 3. j. 5. buti-
ri. 3. j. 3. ij. vrtice violaz. papa uer⁹ nigri men-
te saracenicę: alie mēte lapac toli: politrici
cardūcelli: matris silue: maturelle: herbe mu-
scate: aleluie: lingue ceruue: crispule cam-

phorate: storacis: calamite: medulle ceru-
ne: ana. ʒ. ʒ. adipis vris: adipis galline: ma-
sticis: ana. ʒ. i. thuris. ʒ. ʒ. olet nardi. ʒ. ij. col-
ligant omnes herbe in Mese mai: z in vno
die aut in duob' si potest ab hora tertiavsqz
ad meridiē cōficiant sic. herbas tritas die-
bus seprē in optimo odorifero vino infunde
octauo autē die coquant lento igne: z cum
vinum aliquantulus inceperit cōsumari ad-
datur supradictum oleum z bulant donec
herbe incipiant dimitti: deinde studiose co-
lentur z plectis herbis iterum super ignem
ponant z cuz bulire inceperit ponat storax
z cū modicū bultur ponat butyr z a singla
contusa z oleū nardinum. i. de spica nardi: z
mastix: z olibanūz postea cetera: z cum ce-
ra liqfacta fuerit bene cū spatula sp agitan-
do ab igne deponantur: z cum coagulatum
fuerit in vase reponatur.

¶ Istud vnguentum martiatone dicitur a
martiatone peritissimo medico a quo fuit in-
uentum: hoc apud multos apothecarios in
vfu est. sed pauci sunt apothecarij qui ipsuz
faciant: immo emunt a mercatoribus Bauu-
ensibus. z hoc aduenit: quia ibi ingrediunt
multa simplicia que difficilia sunt inueniri
sed ego cōsideraui dicens: si in partibus ia-
nuae ac in alijs faciunt. nōne idem possumus
componere nos. nā sine dubio idē nos possu-
mus componere: z melius. quia ego fui in p-
tibus ianue. z interrogant apothecarios q
cōponūt predictū vnguentum qui in multis
simplicibus errāt: z ponunt in eo quid pro q
id est vnam rē pro alia. sed ego taliter agaz
q nos: z alij apothecarij facere poterūt. Si
libertus de anglia in capitulo de cura arte
tice fm magistrōs habet vnam aliā descri-
ptionē que eadē est. eandem habet Leonar-
dus de preda palea in capitulo primo de cō-
fusione z attritione.

¶ Rutha. s. ruthe domestice. hec satis nota
est. Scdm circa instās: si quis est totus cir-
cundatus rutha viridi secure potest accede-
re ad interficiendū basiliscum: sed hoc cre-
do q apud ipsum nunquam fuit probatum
nec apud me.

¶ Matorana herba est satis nota. hec ē quā
dia. s. fūcū vocat. Pl. amaracū. Diocles me-
dic' z siculagruf appellauere qd egiptusz
siria sansucū. In hac sunt diuerse opinioes
nā Sil. loco ei' hz armontacū. leonar. non
hz matoranā: nec armontacū: z sic meo tpe
vidi facere ipsuz sine matorana: z sine armo-
ntaco: tū fac vt tibi placet.

¶ Tamarisc' apud Dia. vocat mirica. Pl.
muricē in italia nasci quā tamaricē vocant.
certū est a chia: aut bion siluestrez insignē
z quod eā fatiūā tantum ferat cut galle simi-
lis fructus in curia z egypto copiosus. Sal
in libro ad partemianum inquit. miricas fru-
cticulum afferre molem frangibile z velu-
ti florem tantum egypto quidem similem
galle. huius igitur succus in qua fuerit co-
ctus pediculos occidit: z culices z pullices
fugat. Hec apud nos iuxta aquas nascitur
¶ Esbrium fm compositorē est flos saluie.
fm vero mattheum siluaticū est matorana:
quod non creditur: nā Leonardus loco ei'
habet flores saluie quod idem est.

¶ Balsamita idem habent alii: est mentha
aquatica seu sinibrium. in hac errauit trās-
lator Auicen. in secundo canoē. in capitulo
de nemen dicens. q nemen est sinibrium: qd
non est. nam nemen apud Serapionē est ser-
pillum. Balsamita vero siue menta aquati-
ca est herba habens folia similia folijs men-
the: sed matoria cū flore celesti. iuxta aquas
nascitur. Multi autem ignorant apothecarij
credunt: sed nō recte: q balsamita sit q
dam herba inuoluens circa muros quā nos
vulgo balsaminam dicimus sed aliud est su-
um vero nomē de balsamina in latino est di-
ctum memoridita zc.

¶ Liliifagus. id est salua. vnde macer. Lili-
fagus grece: sed salua dicta latine. Diasco-
clifagus: aut lilifag': aut fagnon. Plinius
bechion que z salua dicitur: alias tusilago
duo eius sunt genera: siluestris vbiqz na-
scitur sub esse aquas credūt. ita altera a qui-
busdam salua appellatur similit' verbasco.

¶ Calamentum est herba satis nota. Fido-
rus mentha agrestis quam greci calamen-
tum nostri vulgo. neptam vocauerūt est ma-
ioris virtutis z vehemens in calore.

¶ Brancha vicina fm petrum de crescen-
tius calida est et humida in primo gradu vir-
tutem habet molliendi fm modernos due
sunt species: quaruz vna habet folia magna
sicut folia caulis: sed incisa sicut brancha v-
si. in medio eorum stipes: in cui' capite sunt
multi flores purpurei spinosi z conclusi. hec
vero nascitur in montibus in locisymbrosis
Altera vō species habet folia similia folijs
paritarie: sed longiora: et in ipsis folijs ori-
tur flores conclusi: sicut prioris purpurei: z
quando siccantur efficiuntur spinosi. hec a-
pud nos iuxta hortos inuentur: z ponit hec
si habere non poteris priorē.

Arthanita fm Rui. in scdo canoñ. est bu-
chor marien: tamē miroz q̄ idem in tertio ca-
nonis. in fen. xvj. c. de cōpōsitione solutiuo-
rum eius qui habet colicā ex vētositate aut
materia flegmatica d̄ quib⁹ sūt clisteria po-
nit ibi buchor mariē ⁊ arthanitā. ergo falsus
est textus scdi cano. Basis in. ix. almā. in ca.
de colica idem in. c. de poplesia in clisterijs
idem habet Rui. aut in scdo canoñ. dicit ar-
bor marie est buchor marien. ⁊ tam dictū est
de ea. ⁊ est triū specterū vna spēs ei⁹ sine fru-
ctu ⁊ due cum fructu. ego nō intelligo quid
velit Rui. p̄ talia verba: nam arbor marie est
rosmarinus ⁊ buchor mariē fm ipsum est ar-
tanta qd̄ non est possibile: error hō qui in-
uenit in ipso apud me nūq̄ separabit hodie
gūaliter habet opuntia q̄ Basis in illo loco er-
rauerit ponere buchor mariē ⁊ artantiaz: sed
nō recte q̄ in hac inuenit differētia q̄ repit
inter scedenegi sine h. ⁊ inter schedenegi cū
h. similiter est differētia inter buchor mariē
scriptū cū littera. t. inter buchor mariē scriptū
Spargula fm compositorē est rubea tin-
ctorum minor: ⁊ sic hodie habet similis opio
Dia. vocat rubeā ⁊ inquit. rubeā quā alij ert
thordanū: latini vero rubicā dicunt. herba
est omnibus nota. eius spēs sunt due: vna a-
gr estis: alia q̄ appellat spartos: ramulos si-
ue tirfos hīs tenues: ⁊ quasi nodosa folia: p̄
interualla distantia: atq̄ p̄ singulas enoda-
tiones: veluti stellarū imaginē mētiētia fru-
ctus siue semen rotundū est: ⁊ viride debic
rubrum: aut circa maturitatē nigrum: radicē
habet tenuē: ⁊ parua: ⁊ rubicunda ⁊ rē. hec
est forma rubei tinctor. si aut habere nō po-
teris minorem ponas maiorē. minor hō non
est illa herba quā nostrū rustici rasp arellaz
dicunt: sed est aliud.

Herba vēti. scz herba vēti maior: ⁊ est pa-
ritura. eius species due sunt. scz maior ⁊ mi-
nor. maior vero est paritura siue vitriola: si-
ue alifinem: vt apud Dia. siue herba vitri:
vt apud Rui. idē circa instās ait. paritaria
herba est que alio nomine dicit vitriola. q̄
optime vasa mūdificat. hec apud nos in mu-
ris nascitur: ⁊ dicit a vulgo veraxū. minor
vero est cōsolida minor hīs florē sicut arte-
tica: s̄ sunt purpurea. ⁊ dicunt sapientes q̄
vtraq̄ in hoc vnguento d̄z poni.

Agrimonia herba est sat̄ nota: apd̄ nos
in pratis reperit. Dia. autē inquit. a grimonia
herba omnibus nota: que feraria minor
dicitur. nascitur in campis vel circa sepes:
cuius radix greco nomine eupatorij dicit̄
eo q̄ diuretica sit valde apud modernos eu-

patorijum est aliud. Gal. in lib. ad partenta-
num de agrimonia ⁊ eupatorio in vno cap.
loquitur: in fine vero ait. hui⁹ igit̄ radicem
grece eupatorij dicit̄.

Herba paralelis fm opositorēz ē herba
sancti petri: siue vt alij primula veris. eius
species sunt due. scz maior ⁊ minor. maior
vero est herba sancti petri que in hortis na-
scitur cū folijs viridib⁹ parū incisis: hec no-
ta est oib⁹. minor est illa quā hodie genera-
liter herbā margaritā dicunt: cui⁹ flos simi-
lis est camomille hui⁹ in pratis plurimū est

Herba sancte marie fm eundē est persica-
ria seu sanguis xpi. fm vero Mattheum sil-
uaticum est herba ad albedinem tendens:
cum folijs rugosis: sicut herba que dicitur
flosinos: id est cassus barbatus sed nō recte
dicit: quia si cōpositor dicit q̄ est persicaria
eius forma nō est: vt dicit Mathe. preterea
Leonardus ait herba sancte marie siue per-
sicaria: ⁊ sic est fm veritatē ⁊ eius forma est
q̄ h̄z folia similia folijs persici. intra q̄ sunt
puncta nigra apud nos iuxta hortos nascit̄.
inuenitur alia species que caret maculis: s̄
hec nō est tante virtutis. quidam vocant ip-
sam zylber caninum: alij persicariam cum si-
gillo. fm petrū de crescentijs: herba sancte
marie est menta romana vel sarracena: qd̄
falsum est. nam in isto vnguento vtrumq̄
ingreditur.

Sambucus est actis. Serap. in capitulo
de sambuco inqt̄ q̄ due sunt species: quorū
vna dicitur in greco acties in latino saboca
vult dicere sambuc⁹ scda nota in greco cha-
meactis: ⁊ est eius intentio terrena: vel infi-
ma actis. ⁊ in latino dicitur abolas. vult di-
cere ebulus: ⁊ est arbor ebuli. vnde versus.
sambuc⁹ est actis: sed ebul⁹ ē chameactis.

Herba grossule fm compositorē est faba
grossa cuius species sunt tres. scz crassula ma-
ior: id est faba grossa. minor vero. est vermi-
cul⁹. media est cardus benedictus. s̄ lumen
verius tenebra apothecarior. exponit q̄ est
vermicularis: sed falsū est. nā vera crassula ē
herba habēs folia virida ⁊ pingua vt semp-
uua cum flore tredēt ad albedinem. nascit̄
autē apd̄ nos iuxta fossos ⁊ ē illa quā nostrū
rustici vulgo fabā dicunt: sed nō recte: quia
aliud est: sed debent dicere fabam grossā.
infra apparebit oleum frigidissimum viri-
de ⁊ ibi melius certificabo q̄ crassula nō est
vermicularis: vt dicit lumen malelucens.

Semperuua apud aut. vocatur succutuz
sed non recte. quia succutum est corruptum
⁊ debet dici simplicuz. ergo est cōsolida ma-

lor: sed ipse ignorauit quid esset apud Dias. vocatur aizon. Wacer ait. Diximus accidulam quã grecus dicit aizon. Sic dicit credunt sapor illi q̄ sit aceri. inferius idem ait. Altera vero minor sp̄s est illi herbe. Quã semper uua dicitur quoniam viret omni. Tempore barba touis vulgari more vocatur.

Camedreos est herba dicta apud nos calamandrina. Pl. camedris herba est q̄ latine triyaga dicitur. alij camacropes: alij teucrtiam appellauerunt.

Centūnerua s̄m compositor̄ ac Sil. est arnoglosa siue plāta maior. hec apud Aui. vocatur lingua arictis et est herba quam nostri rustici bletam siluestre vocant. illud h̄o lumen fuscum loco centūnerue habet centauream: qd̄ non recte actus est. nã in isto vnguento ingreditur et centūnerua et cetera urea

Centaurea. s̄m. minor. sed lumē male lucēs inquit. centaurea. s̄m. maior: sed nō recte. nam vide q̄ Desue in cap. de centaurea ait q̄ ei⁹ species sunt due. s̄m. maior et minor. minor h̄o est melior in omni re. Isido. centaurea greci vocant q̄ a chitone centauro fertur repra eadem et lumbosios: q̄ locis humectis nascit eadē et fel terre ppter amaritudinē dicta est

Cfragula est herba gerens fragra. Unde Sui. metha. Montana q̄ fragra legebant et Virgilius. Qui legitis flores et humi nascētia fragra. Apud nos omnes hec nascitur iuxta fossos: cui⁹ fruct⁹ comeduntur in suo tpe.

Cutinq̄folium. i. penta filon. Aui. in. ij. cañ. duo capitula facit: vnū de penta filon: aliud de quinq̄folio: q̄ idem est. s̄m. autē penta filon a numero foliorum: q̄ p̄ singulas anodationes habet quinq̄ folia. Aui. in. c. de la cricimo ponit penta filonem inter sp̄s eor̄.

Tetrat̄ seu herba tetrat̄: vt dicit Leo. s̄m. Siliber. est herba iudaica. Idē ait oppositor sed multi hodierni apothecarij: credunt q̄ dicitur tozathit: sed non recte: quia tozathit est fungus nascens in radice rose canine siue barbe hircine: ex quo fit ipoquistidos: et hoc multi ponit qui errant. naz aliud est tetrat̄ aliud est tozathit. Si vero compositor vult q̄ tetrat̄ sit herba iudaica. ergo est herbam nam Aui. in secundo canonis. inquit herba iudaica. id est herbū: et herbū apud Dias. est ozobum. cuius aliud est paldum: aliud subruffum: et aliud album. Circa instans dicit. tetrat̄ est herba iudaica: et sic est s̄m. veritatem q̄ tetrat̄ est herba iudaica siue herbū siue ozobum. ergo est herbilla: aut illa herba quam rustici el mocio vulgo dicunt.

Cuscus. i. maluauscus seu altea. Aui.

in secundo canonis. ait. altee nomen in greco deriuatū est ex noie plurimū iuuamentor̄.

Menta sarracena: id est menta romana seu nigra. Naz eius planta est nigra ad similitudinem sarracenoꝝ. cuius folia maiora sunt quam menthe hortulane: hec apud nos iuxta aquas inueniuntur. Petrus de crescentijs in capitulo de mentha ait. menthe tres sunt species. est enim quedā domestica que pprie hortulana dicitur. et est alia siluestris que menthastrum dicitur: et est mentha que longiora. latiora et acutiora habet folia: et hec est mentha romana: vel sarracena: et vulgari riter herba sancte marie vocat̄: quod falsum est: nã supra in isto vnguento posita fuit herba sancte marie. ergo non est mentha sarracena: vt inquit ipse. Sic Nicolaus dicit et alie menthe. idem dicunt alij vt Silbertus et Leonardus et significat alias species menthe quas ipse non nominauit. nã species menthe sunt quinq̄ de quibus tres nominauit supra: et alias duas non nominauit: sed illas q̄s intelligere debemus per alias menthas est mentha communis seu hortulana: et menthastrum et sic meo tempore vidi in hoc ponere quinq̄ species menthe que sunt mentha hortulana siue communis: vel odorifera: et siluatica: et est menthastrum. et est alia que dicitur sarracena siue romana. et est alia que dicitur aquatica siue balsamita. et est alia que dicitur mentha nō odorifera: et hoc est calamētum: et sic omnes iste quinq̄ debent poni in isto vnguento: sed lumen de quo supra inquit q̄ per alias menthas non intelligit nisi mentha domestica: sed non recte: vt est notum apud omnes sapientes.

Politricū herba est minuta: cuius stipes vergit ad nigredinem. in puteis hanc vidit in muris ac in locis humidis: et hoc est factis notum.

Lapactolum siue lapactoli s̄m compositor̄ rem ac Siliber. est lapactum acutū. ergo est acetosa qua generaliter vtitur: et sic est q̄ illa acetosa qua vtimur est acutior omnib⁹ lapactorum spectibus. Wacer ait. Herba folij lapacti vulgo pari tella vocari. illius species dicuntur quattuor esse. idem ait. Diasco. in capitulo de lapactio. Circa instans inquit lapactorum triplex est maneries: scilicet lapactium rotundum acutum: et domesticum lapactium folia habes acuta: efficacius est lapactio rotundo: minus efficax est lapactium domesticum: quod folia habet aliquatū lata: et magna vsui medicine competunt.

Carduncellus s̄m Silbertus est cardus

benedictus idem dicit compositor. ergo est quem *Pli. erigeron* siue senecton vocat. de qua *Plido. erigonon* a grecis dicit: q̄ vere primo senescat. vnde et eam latini herbam senectonem vocant: nō intelligitur de senatione q̄ dicitur cressonū sed de alia herba de qua *Macer* ait. *Erigeron* greci senecton nos q̄ vocamus. Quid camis similis videat flore capillis. Nascit in muris: et in hortis: et tagulatis. hec apud *Dia.* vocatur sedū. et apud *Salt.* in libro ad *Partentanū* vocatur sudeo quā alij senition vocant. hec vero est herba que in numero cardonū est. apud nos in hortis ac in muris inuenitur: quā lombardi herbam turcham vulgariter dicunt.

Matrissilua fm compositorē est oculus lucidus seu capifoliū: et de hac apud quosdam fit lictum: sed illud lictū est debile. Hec herba apud nos iuxta hortos inuenitur: cuius folia sunt ab vno latere subalbida: et ab altero viridia: se adherentes et inuolutes septimo super alias plantas: vt est notū. Et est quaz *Dia.* perclimenon vocat: et nostri cesolivulgariter dicunt.

Maturella fm compositorē est potentilla seu amantilla ergo est valeriana seu *Mattheus siluaticus* dicit martorella. i. valeriana vel fu. vel herba gatte: scilicet herba gate apud nos etiā habet altam significationē nam significat nepitam seu calamentū montanum. valeriana apud theutonicos dicitur thamara. hec herba omnibus nota est. Circa instans ait. fu intelligitur radix in medicina. Lumen malelucens nō posuit in sua descriptione maturellā. forsan ignorauit quid esset.

Herba muscata. scilicet herba muscata maior *Leonardus* loco eius habet herbam garofilatam: sed non recte. *Siliber.* habet herbam muscatā fm compositorē est maior: et minor: autem facit actus et non redolet: minor non facit actus et redolet. quid aut sit communiter ignorat. nō enim est tua muscata: vt quidam dicunt: nec eius forma est vt dicit lumen malelucens. veritas autem est q̄ herba muscata maior est herba dicta fecabrū que folia habet similia petroselino aequaliter pilosa florem habet paruum tendentem ad rubedinem. et quando flos decidit facit quandam rem ad similitudinem acus acutaz vel ad similitudinem rostri cicontie: hec suo tempore dum est recens comedit: in vltis ac pratis inuenitur: hanc vulgares rostrum cicontie vocant. et hanc meo tempore vidi ponere in hoc vnguento.

Aleluia. idem dicit *Leonar. Siliber.* dicit

aleluia est species trifolij: et est herba acetosi saporis: ergo est panis cuculi. vñ meo tempore vidi multos in hac errare. reperit autē super arborem vltim: quedam res similis vesice. et hec apud malignos herbatos panis cuculi vocatur sed non recte: q̄ panis cuculi est aleluia: et est herba que saporem habet acetosum habens tria folia sicut trifolij: scilicet sunt parua et tripliciter diuisa in cacumine cuiuslibet partis est tritica semina ipsi sunt in vaginis similibus cornibus que cū tanguntur tempore maturationis euolant ab eis semina sicut handacoche. i. trifolij. tendēta ad rubedinem. hec raro in pratis inuenitur.

Lingua ceruina fm modernos est scolopendria qua generaliter vtuntur: vide de ipsa in sirupo de scolopendria.

Crispula idem habet *Leonar. Silt.* dicit crispula. i. oculus bouis: fm autē compositorē est herba cācri: quid aut sit generaliter ignoratur: sed q̄ *Siliber.* dicit q̄ crispula est oculus bouis. ergo est quedā herba q̄ apud *Dia.* vocat butalmos: cuius folia sunt similia folijs maratri. i. fenticuli: flores h̄z n̄ gros. *Istic* textus *Dia.* est corruptus: d̄ enim dicere q̄ habet flores citrinos plus flore camomille: vt dicit *Ser.* ex verbo *Dia.* in. c. de cotula q̄ idem est *Aui.* in. ij. casū. ait. bichar est illa que vocat cheusem. f. oculi vacce rosa eius ē citrini coloris rubea in medio grossior rosa camomille: et sic ē. vide ergo crispula est oculus bouis seu butalmos siue cotula. et hec apud nos in ciuitatibus et in vltis nascitur. *Rasis* in lib. afforismoz in lib. quarto de dictis medicinis et cibarijs inquit landion. i. oculus bouis seu oculus vacce quod idem est hanc nostri rustici cotulam dicunt.

Camphorata fm compositorē est abrotanū siluestre: scilicet lumen malelucēs loco eius posuit camphorā: sed nō recte factū est. nā *Silt.* ac *Leo.* posuerūt cāphorataz. i. abrotanū siluestre cuius folia folijs camomille assimilant loco eius vidi ponere abrotanū vsuale.

Medula ceruina seu cerui. *Se. i. c.* de medula ossiū inqt. et illa q̄ est melior p̄ expietiaz est medula ossis cerui: et post illā medula vituli. *Ide* dicit *Aui.* i. c. de medulis. i. ij. casū. *Dia.* ait. medulla ois recēs sine sale mollitue atq̄ mirifice virtutis est. inueterata sine sale supra reorganizata efficit lapādo. vix de oib̄ medull̄ melior ē ceruina: sc̄do virtūa

Adeps vsi fm *Serap.* facit ovari pilos in alopitia: et est cōuentēs scissuris q̄ sunt a frigore et apostematibus sanguineis. *Aui.* ait. adeps vsi: et adeps anferis cōferūt alopitie

Adeps galline nota est. **Dia.** in cap. de assu-
gia inquit. assungia omnis utilis est matri-
ci: maxime recens anserina vel gallinacea
sine sale cōdita. nā salta cōtraria ē matrici.
Unguentum aragon ibidem. **se.** rois marini
maiorane: radice: tart: serpill: ruthe: radi-
cis sicidis añ. **3. iij. 5. fol.** lauri salute: saune
ana. **3. iij.** policarie maioris: policarie mino-
ris ana. **3. iij.** brume. **3. iij.** la ureole. **3. ix.** ne-
pite. **3. vi.** folia sicidis. **3. vi.** mastice: oliba-
nt ana. **3. vij.** piretri: euforbi: zinziberts: pi-
peris ana. **3. i.** olei muscelini. **3. 5.** petrolei. **3.**
1. adtipis vsi: olei laurini ana. **3. iij.** herbe et
radices colligantur in madio. sicut dictū est.
nam in mēse iunij nō sunt apti nisi prim^o vel
secūdus dies: deinde fortiter tonse: in mor-
tario ponantur in oleo per septem dies. septi-
mō hō die super ignem ponantur donec coquā-
tur bene: postea super saccum colētur. et tūc
super ignem ponantur: et cum inceperint bul-
lire addantur butiri. **3. iij.** olei cōmunit lib.
v. cere lib. **3. iij.** et cera liquefacta: ponatur
petroleum: et muscellinum: ad vltimum ma-
stix: et olibanū: zinziber: piper: et piretri: tūc
ab igne deponantur et recondantur.

Istud vnguentū est in vsu aragon. id est
adiutorium. **Silbertus** de anglia in capitu-
lo. de dolore renū habet idemmet. **Leonar-**
dus de prieda palea. in capitulo de cura. ca-
sus: et offensionis ponit vnguentū aliud ma-
gistrale mirabile: quod vocat aragon: et est
idem: nisi qd ipse non ponit policariam ma-
tozem nec minoizē in reliquis idem sunt. vnde
meo tempe multos in hac vidi errare: et hoc
est in policaria. de qua infra.

Radicum iari siue iarus est dragōtea mi-
nor: est quam **Dia.** vocat aaron **Petrus** de
crescentijs inquit. iarus alto nomie dicitur
barba aaron: vel pes vituli: quod idem est.
Gal. in sexto simpliciū ait luf. i. iar^o aaron.

Radicum sicidis. i. radicum cucumeris
asimni: cuius succus elactertum dicitur. **Leo-**
nardus ibi dicit. radicus sicidis. id est cucu-
meris asimni.

Policaria maior apud grecos confica vo-
catur: sed apud **Dia.** comiza: cuius alia ma-
toz atqz odoris grauioris: alia minor: et odo-
ris tocūdi: iter has. alia est media grauiori-
bus odoribus: quorum prima appellata est
etiam comiza lata siue vamtatis: vel vt lati-
ni armentalis. Item secunda vocatur liba-
notis siue vt latini pte marina: vel siriscaruz
media appellatur etiam comiza cephalos:
siue vt latini timus minor. maior et minor co-
miza folia olitue similia habent: sed aspersa et

pinguia. minoris hō folia. odorata sunt. ma-
ioris hō grauis odoris: que etiam in fructi-
ce maior est. **Dia.** ponit quot species contze.
sunt tres. sed **Pli.** non ponit nisi duas. quid
autem sit cōmuniter ignoratur. **fm** intentio-
nem luminis apothecarioruz. est eleborus:
quod falsum est. nam generaliter apud perit-
tos tenetur qd comiza sit policaria: vt inueni-
tur in septimo simpliciū apud **Galle.** et si
comiza est policaria: et **fm** intentionem **Dia.**
sunt tres species. scilicet maior: minor: et me-
dia. Ipse autem **Dia.** dicit qd media cepha-
los siue timus minor: et tim^o maior apud mo-
dernos est saturegia. ergo per policaria mi-
nozem intelligitur saturegia: et per policaria
maiozē itelligit comiza maior seu tim^o maior
id est vsualis. et sic si bene consideretur vi-
debis qd policaria maior est timus. et polica-
ria minor est saturegia.

Policaria minor **fm** intentione **Dia.** est
sicut maior in folijs: sed est odoris grauior-
is. et sic est qd policaria minor: id est sature-
gia seu timbra habet maiozem odorē qd ma-
ioz. in folijs idem sunt. et in veritate sunt
quasi idem. in partibus rome vn^o grecus dicit
mihi qd policaria minor apud ipsos voca-
tur comiza seu timbra: et fecit versiculos. sic
dicens. Timbra solet grece saturegia dicta
latine. Timbra solet grece policaria dicta
minor. Timus dictus hāc nos policariam
maiozem nominamus. et sic meo tpe pro pol-
caria maiozi timuz vidi ponere: et pro polica-
ria minozi saturegiam.

Laureola apud **Dia.** vocatur dafnoides
Sera. hō in spēs lauri laureolā describit: et
est quā dicit esse. gar. est spēs alia que dicit
daphnides: et est arbor pua: cui^o altitudo est
vni^o brachij: hz virgas multas subtiles a me-
diatate: supra quibus superi^o sunt folia. et virge
ei^o nō facile frāgibiles. et sup ea ē cortex for-
tit^o adherēs ligno. et folia ei^o sunt silia folijs
lauri: nisi qd sunt molliora et tenactora: et ad
frāgēdū diffi cultiora mordicātia et pūgentia
linguā. et linguā et gulā exasperātia: et hz flo-
res albos. et grana quādo sunt matura fiunt
nigra. et hz radicē nulli^o valoris i medicina.
nascit^o in locis mōtuosis. **Joh.** anglicus i ca-
pi. de paralei dicit. sem^o laureole. et vocatur
cocognidium: qd nō est credendū.

Nepita **fm** cōpositiozē ē calamētū mōtanū
sine dubio ē cōsonū qd nepita sit calamētū. et
ē herba qd a lōbardis gattaria seu neuida dicitur
Unguentum **Dia.** itea ibidem. **se.** radicum eui-
sci lib. **ij.** seminis lmi: fenugreci ana. libram
vna z squille. **3. vi.** olei. lib. **ij.** terbetine: gūmi

De vnguentis.

hedere galban. afi. 3. ii. colofonte. i. pic. gre
ce rafine. añ. 3. vi. nota vero q̄ si ita ponatur
radix. f. actis. i. sambuci aut ciclamis valet
ad cōsolidationē vulnerū. oēs radices bene
abluātur z terant. postea totū in li. vii. aq̄ p
tres dies ponātur z bullāt donec incipiant
inspissari paulatim ponant in sacco. cūq̄ ex
primere volueris adde aliq̄tulū aq̄ feruen
tissime ab extractōe illi⁹ succi: de succo istoꝝ
accipe lib. ij. z mitte in li. iiii. olei z bullat v̄
q̄ ad p̄sūptionē succi. postea addat ceraz cū
liquefacta fuerit addant terbentina galba
nuz z gūmi hedere: ad vltimū ponat puluis
rafine colofontez coctū ab igne deponatur.

¶ Istud vnguentū est multū in vsu. Dialtea
aut a radice euisci dicit̄ malasticū. i. mollifi
cattū. Leonar. de preda palea in ca. de cu
ra casus z offensionis inquit. vnguentū ma
lasticū dicit̄ dialtea a radice illa euisci: z
est idem.

¶ Euisus fm̄ cōpōsitōz est altea seu ma
lua agrestis: Isti. inqt. altea est malua agre
stis siue malua uisc⁹: sed altea q̄ in altū sur
gat: z euiscus: q̄ glutinosa est. Sal. in se
ptimo simpliciū ait. malua siluestris. i. altea
Leonardus de preda palea in capitulo de
medicinis facientibus nasci carnē in specia
li inquit. & radicum herbe que vocat̄ falcu
men aliter vocat̄ herba vngarica z assimila
tur malua uisco: z in folijs: z in radice: fm̄ hō
cōpōsitōz vngarica est malua agrestis seu
bis malua.

¶ Vnguentū citrinū q̄ fit in pomo citrino ibi
dem. & boracis. 3. ij. camphore. 3. i. corali al
bi. 3. 5. amēt dulce. 3. i. vmblici marini: dra
gagāt albi: amidi: christali: anthali: denta
li: olibanī albi: niri: añ. 3. ii. marmoris albi
3. ii. gerse serpentarie. 3. i. ceruse cōis. 3. vj.
hoc modo fit tere dragagantū albū z vmbli
cos marinos in mortario. marmoreo. pistel
lo ferreo: insimul cetera sigillatim in eodem
mortario terant: z cū pāno subtilissimo cri
bellent z cū asungie nouelle porcine albissi
me. li. i. 5. sept caprim vel pecorini. 3. i. 5. asū
gie galimacie. 3. i. cōfice sic. Caldariū plenū
aq̄ sup ignē bulliat. z cacab⁹ cū assungijs in
caldario pēdeat in ipsa aq̄ vt de colore ipsi⁹
assungie liq̄fiāt z liquefacte p̄ subtile pannū
colent̄ in catinum z mox tot⁹ puluis appo
nat̄ preter cāphorā z boracē cū spatula sem
per agitādo vt oīum bona fiat incorporatio
hoc facto in vino citro hoc ē in vno pomo ci
trino cauato vel duobus ponant̄ cū spatula
semper agitādo: z cū inceperint bulire iterū
in caldario ponant̄: z cū spatula semp agitā

do pulueres cāphore z boracis apponātur:
z donec incipiat frigeſcere agitent: z cū in
frigidatū fuerit recōdant̄. Et nota q̄ p̄ lib.
vna pulueris libras octo assungie ponere
debemus.

¶ Istud vnguentū est in vsu. dicit̄ aut citrinū
q̄ coquit̄ in pomo q̄ citri dicit̄ z nō ced⁹
nō aut dicit̄ citrinū a colore vt q̄dā crede
rūt. nā ei⁹ color est alb⁹. Guistel. lōbard⁹ in
suo antidotario hz vnā descriptionē q̄ idem
est. Leonard⁹ de p̄da palea in ca. de erad
catōe vestigior eandē ponit.

¶ Inuent⁹ ali⁹ vnguentū noiātū citrinū a co
lore vñ qm̄ medic⁹ simplici⁹ ordnat vnguen
tū citrinū de illo intelligit̄: s; qm̄ dicit̄ vnguentū
citrinū coctū i pomo citrio: de isto intelligit̄.

¶ Borax. i. capistrū auri. Sera. in capit. de
borax inqt̄ in car. i. borax: z est ex sp̄ibus sa
liū: z i sapore suo reperitur de sapore baurach
et habz cū eo parū amaritudinis: z est mine
rale z artificiale: z minera eius est in ripis
maris. Idē Serap. ex auctoritate rasis ait.
q̄ radix ei⁹ est vrina infantū: z intelligo ei⁹
q̄d est artificiale: z est gluten auri. hec apud
Dia. vocatur crisocolla: q̄ in principio hz co
lore viridē valde. melior est armena: secūdo
macedonica z cipria. eligēda vero ē munda
ine lapide z sine terra. Auic. in. ij. cañ. duo
facit capitula. vnū de eo q̄ aurum adheret.
ali⁹ de rincar: et ē cāpistrū auri: eo q̄ cū ip̄o
aurifabri aurū ac alia metalla cōsolidāt. fm̄
autē circa instā borax ē gūmi cuiusdā arbo
ris q̄ in p̄ribus trāsmarinis nascit̄ et in esta
te effluit: hoc satis est notum.

¶ Amētū dulce fm̄ cōpōsitōz est gipsuz co
ctū quidā crediderūt q̄ esset quidā lapis al
bus q̄ de vitro cocto fit s; ignoro. S; si com
posito: vult q̄ sit gipsum coctū. ergo idē dicit̄
poni: z sic meo tpe vidi gipsum coctū pone
re: z mod⁹ coctōis ei⁹ est q̄ ponat̄ gipsuz su
per ignē: z ibi dimittatur tm̄ q̄ in colore effi
ciatur albū sicut fit de alumine roche.

¶ Amblici marini. i. bellerici marini: eorū
forma est q̄ sicut forma vmblici hominis: z
sunt lapides puri: z albi inueniuntur in ripis
marinis coherētes sicut dētales. deferūtur
a venetis ad nos z sunt noti.

¶ Christal⁹. s. lapis christal⁹ ē de gñe beril
li. ipse em̄ reperit̄ in fluuijs. hoc notū est ei⁹
puluis lac mulierib⁹ prebet fm̄ Serap. chris
talius est de genere vitri.

¶ Anthali sunt ossa facta sicut dentalitēcū
q̄ maiorā: s; nō hnt̄ sup̄ficiem leuē sicut den
talit: sed virgulam z toram albam. oriuntur
sicut illi. et eandē habent virtutem in par

tibus martinis inueniuntur.

Dentali sunt ossa satis alba: et sunt sicut canini dentes sed longiores: et intus perforati et inanes. i. vacui: oriuntur in cavernis lapidibus existentium in profundo maris: et sunt noti.

Marmor albu inter genera marmorea lapide alabastruz est positu et hec est opinio compositoris. Item vide apud Johanne angli. in capi. de lepra. ait enim sic et aliquando aliqui addunt de lapide alabastruz: quod idem est cum marmore albo. hic vero lapis nascitur in alabastris egypti et damasco. **S**ido. in cap. de marmoribus ait. Post lapidum generavimus ad marmora. Nam inter lapides et marmora differentia est. Nam marmora dicuntur eximii lapides qui masculite in coloribus commendantur: marmor sermo grecus est a viriditate vocatus: marmor colores et genera innumera bilia sunt. idem ibidem ait. alabastrides lapis candidus: intermixtus variis coloribus: ex quo evangelici illius vnguenti vasculum fuit cauant enim ad vasa vnguentaria: quoniam optime seruare incorrupta dicitur na. cib. circa thebas egypticas et damascum. sicut ceteris candidior. prebatissimus vero in india etc.

Gerfe serpentarie sive compositoris est lac serpentarie: vel colubarte vel viperine. quidam crediderunt quod esset cerusa communis. sed non recte. nam ibi cerusa communis ingreditur. Circa instans inquit. cerusa est flos plumbi siue gerfe appellatur. **A**eruz gerfe dici posset cerusa si illud non subiungeret. sed hic dicit gerfe serpentarie: quod aliud est. **S**iliber. autem de angli in capi. de pilis et rugis tollendis ait. gerfe fit ex iaro vel de viticella: sicut de serpentaria extrahitur succus radicez colatur: et ponitur ad solem: et cum recesserit aqua superior purgatur: et ponitur aqua alta et residet et purgatur: et sic fit quousque substantia exsiccat: et est gersa calida et sicca: sed cerusa est frigida. meo tempore vidi facere gersam ex serpentaria minor. hoc modo puluis subtilissimus ex radice ipsius conficitur cum aqua rosata: et ponitur ad solem donec aqua ex toto consumatur: et ita fit quater vel quinque tantum quod eius puluis efficitur albus: et reseruat: et vocatur gerfe serpentarie siue cerusa serpentarie: idem potest fieri de serpentaria maiori.

Vnguentum fuscum. i. nigrum. ibidem. **S**e. olei li. i. s. cere noue. 3. iiii. colofonte. i. picis naualis colate anni. 3. ii. mastice: galbani: oliban: terbetine anni. 3. i. officie sic. oleum in olla super ignem mittatur et bulliat: tunc apponatur cera: deinde colofonia quam liquata ponatur super naualis: post

ea gummi ferapini terbetine: ita tamen ut olerant prius preter picem naualem et terbetinam: pul. mastice: et oliban: cum spatula agitando semper donec omnia liquefiant: et bene coactum sit: deinde cum infrigidatum fuerit vsus refusetur.

Istud vnguentum apud nos non est in vsu. **F**uscum dicitur quia est nigrum. **B**asis in. vii. alman. in cap. de medicinis generatibus carnem ponit vnguentum nigrum quo vtendum est cum vulnus est siccum: sed non est idem. **N**ico. floren. in lib. vii. in cap. de vlnerebus euentibus pectoris: hanc aliam descriptionem huius colorum nisi in vna re et hoc est quod **N**icolus habet armoniacum. **N**icolaus non. **L**eonardus de preda palea in cap. de cura vlceru in generali ponit vnguentum fuscum. i. nigrum est idem. **I**dem habet **S**ilberus de angli in cap. de vlnerebus capitis et eorum curis.

Vnguentum populeon. ibidem. **S**e. oculorum populi lib. i. s. foliorum papaueris nigri: foliorum maderagore cumaz rubi: tenerrimaz: foliorum tufquam: solatri: vermicularis: lactuce: bardane: semperitue: viole: scaturcelli anni. 3. iiij. as fungie nouelle porcine: sine sale lib. iiij. oculi populi per se bene pistentur magdaleones informant per duos dies dimittantur. tertio vero die omnes herbe supradicte colligantur: per se bene terantur: et cum magdaleonibus iterum terantur: et misceantur et formatis magdaleonibus per nouem dies reseruetur. postea vero magdaleones illi frustatum in caldario cum lib. ii. vini optimi odonifert ponantur et bulliant vsque ad consumptionem vini cum spatula semper agitando. et postea per sacculum bene expressum colatur: et dimittit infrigidari: et in vase recodet.

Istud vnguentum est in vsu. **D**icitur autem populeon quod fit de oculis arboris que populus nominatur et fit in tempore veris. **L**eonardus de preda palea in cap. de inflatombus et vesicis hanc idem. populus autem est arbor satis nota eius species due sunt sicut per **S**ida. qui de ipso duo facit. caninum sub nomine agrios. aliud sub nomine populus in cap. vero de agrios ait. aliqui etiam perhibent eius lachrymam. i. gummi arboris in rhodanum distillatum et coagulatum et succinum facere hic videtur quod hec est arbor de qua fit charabe. nam sine dubio charabe est gummi arboris sive **A**li. dicte haur romanum que iuxta rhodanum est nascens.

Papauer nigrum. s. papauer quod gerit seminum nigrum. nam inter papauer album et nigrum in folijs est parua differentia et sunt ex herbis qui ponunt vnum per alto. nam non distinguuntur nisi in semine tantum. hodierni apothecarij si nigrum habere non possunt: ponunt rubeum sed non recte

et hec est que a *Dia. animonis* vocat: et a nostris rusticis dicitur *rosella*: sed hoc non conuenit: quia papauer nigrum est frigidum: et rubeum calidum.

Wandragore. s. folia apud nos raro inuenitur: sed moderni herbarici reperunt speciem unam mandragore in partibus comitatus. et illa virtutur: et si hanc habere non possunt ponunt folia brionie. *Leonardus* autem ibi inquit. foliorum mandragore et loco eius fabe inuerse: faba vero in uersa apud *Dia.* inter species strigni describitur: et est tertius strignus. i. solarium.

Rubus alius batus ferens mora. alius rubus canis: qui apud *Dia.* cinobatus vocatur: sed hic intelligitur de rubo qui fert mora.

Iusquamus. i. dens equinum siue simphoniacus: et est herba que in serquillinis locis inuenitur: apud nos iuxta hortos: ac in ciuitatibus inuenitur hanc *Papienses* vulgo *herbam pinulam* dicunt.

Termicularis sive compositus: est sempiterna minor. quidam portulacam agreste vocant hec apud *Dia.* atzon minus vocatur. nascitur in parietibus: in ciuitatibus: et super tecta. hec nota est

Bardana sive compositus est illapheos seu lappa: quidam lapagonem maiorem dicunt. *Alido.* aut. lappa dicta. quod habeat caulem ingentem per terram dispositam: hec a grecis filoantropos vocatur. supra de ipso dictum est in filoantropo antidoto.

Scatuncellus sive compositus est umbilicus ueneris. Item dicit *Leonardus* de preda palea ibidem: sed hodierni apothecarij maxime ignorantes loco eius ponunt illud cardus quia a *Dia.* vocatur dipsacus cuius frutex est spinosa hinc folia similia lactuce: et hoc utuntur fulones ad gacandum panos et bireta: et sic meo tempore vidi multos ipsum ponere: sed errant nam ut dictum fuit. *Nicolaus* compositus: vult quod scatuncellus sit umbilicus ueneris. Item dicit *Leonardus*: et sic est sive veritatem hec a *Dia.* vocatur cortilidon. apud nos nascitur in tectis domorum et ecclesiarum: ac alijs locis et vocant ipsum vulgo *herbam ronudelam*: aut *cum balariam*.

Vnguentum agrippe. ibidem. s. brionie. i. cucurbitre agrestis. lib. ij. radices sicidis. i. cucumeris asinum lib. i. squille. s. vj. treos. s. iij. radices filicis. s. ij. radices ebull. s. ij. tribuli marini. s. ij. omnes radices ter vel quater abluant et terrant in pilla marmorea: et in libr. iij. olei de leuco vel lentiscini ponant per duos dies. tertio die super ignem ponantur et tamen bulliant donec impleantur radices dimitti. postea ponantur in sacco et exprimendo colentur: et cum colata fuerit iterum super ignem mittantur: et cum bullire inceperint ponantur. s. xv. cere sibilissime. liqfacta cera ab

igne deponatur et dum infrigidatum fuerit collige in vase et serua.

Istud vnguentum est in usu. dicitur autem *agripa* quia *agripa* rex utebatur: vel quia ab eo: vel eius causa fuit inuentum. *Leonardus* de preda palea i. c. cura casus et offensionis habet idem.

Ebulus est species sambuci: et est chameactis. de forma ipsius apparebit infra in vnguento ebulino.

Tribulus marini. i. cicer implale. hic apud *Aui.* in. ij. cano. vocatur *hasech*. eius species due sunt scilicet domesticus et agrestis: sed ille qui hic intelligitur est ille qui fert quandam fructum ad similitudinem castaneae: propter id multivo cant ipsum castaneolum: et isti fructus abundant in locis vicinis sancte marie de monte et ibi vocantur *laganti* ab incolis et sunt priore viridis coloris deinde nigrescunt: et habent angulos acutos apud nos idem inueniuntur ultra padum: maxime in aquis et hic fructus piscatoribus nocet: eo quod inuoluitur circa reate et pisces fugiunt.

Oleum de leuco. i. oleum album de olivis. nam leucos grece album interpretatur: et tale est oleum antiquum: quia quanto oleum est antiquius tanto albius est: in hac sunt diuersae opinioniones nam sive multos non duntaxat: diu nisi oleum de leuco. i. album: sed in ista de re: riptione habet oleum de leuco: vel lentiscinum: et hec littera ut puto fuit superaddita. nam in codicibus *Nicolaus* vetustis non reperit nisi oleum de leuco. verum hodie generaliter ponunt oleum de lentisco: sed non recte faciunt.

Lentiscus autem arbor est que in nostris partibus non reperitur: imo nisi in chio insula: huius arboris lachrymam mastix est: ut volunt moderni. *Sera.* in cap. de terebinto: de lentisco loquitur in isto vnguento ingredi oleum de leuco. i. album vel lentiscinum. id est de granis lentisci: sed melius est ponere solum de leuco: ut dictum fuit: si tamen ponete volueris oleum de lentisco. *Modus* ipsius inuenies apud *Dia.* sub nomine olei squintini: huius modus est sicut olei laurini. s. de semine ipsius in chio insula fit in multa quantitate: et virtus ipso in quouis loco olei oliuaz: et ad faciendum lumem hoc dicitur d tanua ad nos: sed raro utimur

Vnguentum de diapofoligos s. *Sal.* in tractatu. ij. ad *Blauconem.* in c. de curatioe cancri seu cancerosi vlcis. s. pulueris plumbi vsti lauari posfoligos: olivani ana. s. ij. absinthij. s. ij. cere. s. ij. olei rosati. s. v. vne lupine: ex fructu succi quod sufficit: et coqs et facies vng.

Istud vnguentum non est in usu sub nomine vnguenti posfoligi: imo apud chirurgicos est in usu sub nomine vnguenti de tutia. nam posfoligos aut

ponit ille: est tutia sicut p̄z si legis cap. de p̄o
fili ap̄o Dia. cū. c. de tutia: ap̄o Sera. et A.
videbis q̄ idē sunt. s̄z v̄nus florē. i. suo anti-
dotorio h̄z predictū vnguētū: z inq̄t p̄ofol-
gos vel spodiū: q̄d nō est b̄n̄ dictū: vt iā dixi
ipse Gal. in li. secretor̄. in. c. de cōseruanda
sanitate oculi inquit alceonie. i. tucia v̄nda
idē in. viii. de simplicib⁹ ait. chotomia. i. tu-
cia v̄nde p̄ hoc dico q̄ vnguētum diap̄ofoli-
gos est vnguētū de tucia.

¶ Quia lupina. i. solatrū fm̄ modernos nō est
stasi sagria: vt quidaz crediderunt. miror q̄
Mesue in ca. de alfersera dicat. nascunt̄ su-
per ea botri. sicut botri v̄uaz z vocātur v̄ue
lupine: s̄z apud modernos nō recte. nā v̄ua
lupina ap̄o Sera. c. de solatro est idē. Auer-
rois in. v. col. inq̄t h̄upne phatahalep. i. v̄ua
vulps que in latino noīat̄ v̄ua canina hec
herba. f. v̄ua vulps vel maurella. p̄terea
Aut. in. c. de chechingi ait. virt⁹ eius est p̄-
xima v̄ue lupine: z p̄p̄te virtus folioz eius
nā sine dubio chechingi est sp̄s solatri siue
v̄ue lupine: q̄d idem est. Itē circa instās strī-
gnū v̄ua lupina solatrū morella idē est. z sic
ex meo iudicio dico q̄ v̄ua lupina est solatrū
que ap̄o Dia. strign⁹ vocatur a vulgo d̄: her-
ba mora. Papias ait. v̄ua lupina dicta q̄ se-
men eius v̄ue sise est. hec strignos grece d̄.
Anguentū de ziniar fm̄ Joh. Sera. in suo an-
tidotorio. s̄z. ziniar. 3. ii. cere resine. f. p̄ini. añ.
3. v. misce: z liquefiat cū oleo z administret̄.

¶ Istud vnguētū nō est in vsu. hoc vnguē-
tū v̄f cōcordare cum vnguēto de flore eris
quod describit in quinto cañ. Auicē. z sic si-
ne dubio idem est.

¶ Ziniar aut̄ fm̄ int̄tione Simo. ianueñ. nō
est flos eris: vt appet in ca. de erugine eris
z in cap. de flore eris. ergo vnguētū de zini-
ar. nō d̄z esse vnguētū de flore eris s̄z moder-
ni generaliter loco floris eris ponūt ziniar:
id est viride eris z sic si cōsideras int̄tione
Aut. ac Sera. videbis q̄d ziniar z flos eris
idē sunt Joh. ang. in ca. de vlcib⁹ z vulne-
rib⁹ nāsi dicit ziniar. i. viride eris. scimiar au-
tem est ancusa: id est lactuca asini. vt apud
Aut. in secundo canonis.

¶ Anguentū de melle fm̄ Basim in. vii. almāfo-
ris in ca. de carbunculis. s̄z. sarcocolle: mel-
lis ptes eq̄les: deinde sarcocolla pulueriza-
ta cum melle misceatur z recōdat̄.

¶ Istud vnguētū nō est in vsu. Dubitāt no-
stri chirurgici an istud vnguētū sit vnguen-
tū de melle an de sarcocolla q̄d ignoro: q̄a
fm̄ int̄tione Basim est de melle z sic cre-
do: q̄z istō vnguētū inuenit̄ ap̄o Nicholum
florentinū in lib. vi. in ca. de ademul z forun-

culo spina siue claua vbi ponit vnguētū de
melle: quod idem est.

¶ Anguentū de flore eris fm̄ Aut. in. v. cañ. seu
in suo antidotorio. s̄z. floris eris. 3. ii. cere re-
sine. añ. 3. v. teratur flos eris: z liquefiat re-
lique medicine cū oleo mēsurā q̄ est necessa-
ria: z projiciatur desup flos eris: z cōmouea-
tur donec equetur z administretur.

¶ Istud vnguētū nō est in vsu. Des. in suo
grabadin describit v̄nā aliā descriptionē: s̄z
nō est idē. vt dictū fuit tū differe parū. Joh.
angl. in. c. de vlcib⁹ nāsi h̄z idē: s̄z nō est si-
mile. immo ē idē cū illo Me. Joh. Serap. in
suo antidotorio. h̄z vnguētū de ziniar: quod
idē est in omnibusz fm̄ int̄tione v̄triusq̄
flos eris z ziniar idē sunt.

¶ Anguentum de calcadis ibidem. s̄z. adipis
zirbi: id est pinguedinis seu p̄aniculi coope-
rientis intestina antiquit. lib. iij. olei antiqui
lib. iij. calcadis. 3. iij. liquefiat a deps: z te-
rarur calcadis: z misceatur cum lib. iij. olei
et terantur lib. iij. litargirij: z misceant̄ cum
eis. z cum adipe in mortario. deinde ponatur
in frizorio mundo: z permisce ea cum spatula
que sit abscessa ex palma donec equetur z
administretur.

¶ Istud vnguētum iusu non est fm̄ Leo-
nardum de preda palea in capitulo de sieg-
mone: est vnguētum de palma: nā ibi inq̄t
vnguētum de palma. i. de colcotar relatu z
ab Aut. in suo antidotorio.

¶ Calcadis vero apud Aut. in. ij. cañ. in ca-
pi. de attramēto est vitriolū albū. Leonar-
dus loco calcadis h̄z vitriolū. supra fuit po-
sitū vnguētū palmeū: q̄d idē nō est.

¶ Anguentū rubeū ibidem. s̄z. litargirij cōrrit̄
z cribelati emina. i. olei oliue lib. ij. aceti li.
x. cōcutiant̄ donec coagulentur z ponantur
super ipsa postq̄ coagulantur. lib. i. de venis
tinctorum.

¶ Istud vnguētū nō ē in vsu. fm̄ int̄tione z
Aico. florē. ē vnguētū aureū. tū Me. p̄it̄ v̄n-
guētū aureū q̄d idē nō ē: vt oñsuz fuit Leo.
de preda palea in. c. de medicis facientibus
carnē. h̄z idē q̄d est h̄uc cōforme.

¶ Emina fm̄ ipsum Aut. marie romana est
3. xx. s̄z emina italica z egyptiaca est. 3. xvj.
z sic fm̄ modernos emina est. 3. xvi.

¶ Vena tictor̄ h̄z itētōz A. ē rubea tictor̄
q̄dā crediderūt ip̄az eē venā citrinā: s̄z nō re-
cte fm̄ int̄t. Aic. vena tictor̄ ē rubea tictor̄
z vena citrina ē ra dix̄ celdōte seu curcuma:
Anguentū apostolor̄ ibidē. s̄z. terbentine ce-
re albe: resine. f. p̄ini. añ. 3. xliiij. opponacti:
floris eris ana. 3. ii. armo. 3. xliiij. aristologie
lōge. thurts masculi. añ. 3. vi. mirre galbani

añ. 3. itil. bdelis. 3. vj. litargis. 3. lx. infundat
bdeliū in aceto vini. z coquant in estate cuz
duab⁹ lib. olei: z in hieme cū lib. iiii.

¶ Istud vnguentū fm intentionem Aui. est
vnguentū apostolicū: z nominat vnguentū ve
neris. z dicitur qd est medicina duodecim a
postolor. De. argillata chirurgic⁹ in cap. de
medicis mūdificatiuis z absterſiuis habz
idem. in fine vero ei⁹ descriptionis inq^r. vo
cat ipsum mesue ceras eos. z magister Anto
nius de lanua g^{ra} dei. qz mirre rectificat vl
cera maligna: vt dicitū fuit in vnguentō cera
seos. Leonardus de s^{ca} palea in capit. de
viceribus virulentis hz idē: z est simile: et
sic apud nos est multum in vsu.

¶ Flos eris loco eius. Petrus argillata hz
viride eris. ergo est zuniar: z sic moderni vi
ride eris in ipso ponunt.

¶ Unguentum de calce fm eundē in q^rto casu.
in fen. iiii. in cap. de medicis qⁱ sunt ad cō
bustiones fm intētionē scdā. R. calcem et
abluatur septies donec separet ei⁹ acuitas
tota. deinde cōquassetur cū oleo rosato aut
oleo oliue: z pauca cera si indiget ea: z for
tasse additū super ipsum chimolea z albu
men oui: z parum vini: z fiat vnguentū.

¶ Istud vnguentū non est in vsu: idem habz
vnam altā descriptionem ibi subsequētem
et vtraq⁹ est optima contra combustionem
ignis. Bartholomeus montagnana in suo
antidotario habet idēz. Leonardus de pre
da palea in capitulo de combustione ignis
vel aque vel olei. ponit vnguentū mirabile
de calce quo vsus fuit in abbate: quē afflauit
flumen: z ille abbas erat de villa cararie pa
duanensi. z cōbustus erat ab vna parte inte
gre per medium corporis: z p^{er} mammillā cor
dis: z ostruxit ferrum id flumen absq^{ue} lesio
ne vagine z combussit camisiā absq^{ue} lesio
ne aliorum pānoy. z ante ipsuz a latere mor
tuus est vnus su⁹ famul⁹: z mortui sunt duo
canes distantes p. xx. pedes z plus. R. calcē
vnam z decies extinctā in aqua feruentissi
ma: z postea exticatā sparsa aqua cuz pecta
z exticatā calcē ad vmbriam referua. z tpe q^o
volueris vti: vt ere vt ibi docet.

¶ Unguentum comitisse fm Sul. varignanam
in. cap. xx. de his que a cōi natura magis si
sunt menstrua mulieruz. R. corticū media
noy. castaneay z glandium: z arborum glā
dium: mirtinoy: caude caballine: gallarū
corticū faberum: acinoz: vuarū: forbellarū
siccarum: mesylloy: matorum: radicū ce
lidonte. folioy: prunoy siluestriū. añ. teran
tur grosso modo: z coquant in aqua planta

gins: z colentur. recipe ergo tunc ceram q^o
tum vis: z dissolue illā cū oleo mirtino: z la
ua eam nouies cū predicta aqua semp inno
nan do aquā qualibet vice: post hoc recipe
iterum cortices predictorū. i. castaneay
z glandiū z arboris glādiū. añ. partē vnam:
cineris ossiū cruris bouis: mirtloy actinoz
vuarum. añ. partē mediā. terant: z fiat pul
uis. recipe ergo huius pulueris partes du
as. troiscoy de charabe partem vnā misce
antur z cuz predicta cera z oleo mirtino: et
oleo masticino añ. q^o tū sufficit fiat vnguen
tū ex quo cū expedit renes z pectē: z oēs p
tes circumstantes inungantur.

¶ Istud vnguentū est multū in vsu: maxime
fm descriptionem ist⁹ auctoris. hoc multū
moderni faciunt per aliā viam: s^{ed} ista descri
ptio est nobilito alijs: qz inuentor primus
istius vnguenti fuit Guiltel. nam ibi guitel
mus sic ait. egovero in restrictione mēstruo
rum mirabilem habeo experientā cū hoc vn
guento: qd ppria industria inueni pro comi
tissa vadre. ipa em̄ p^{re}gnās eris ppter p^{re}f
surā gentium sibi factā in festo sancti griso
goni iā inceperat abortiri: z sanguis z aqua
iani in magna q^oritate creſta fuerāt. p^{er}xit
ergo se tantum semel cū ipso z sanata est ip
tū p^{re}seruās vt debuit: z postea sp^{er} p^{er}tereavo
caui ipm vnguentū comitisse. z cū ipo etiā po
stea plurimas alias sanauit: z si ex eoz renes
a sursum vsq^{ue} deorsū inūgāt sicut emozoides
z ibi ponit duo experimenta mirabilia in re
strictione mēstruoy. mag^{is} Joh. cōcoregi⁹ in
in ca. de ptu immaturali hz idē s^{ed} istud est no
bilit⁹. Rico. flozē. in lib. vj. in ca. de fluxu hu
miditatu a matrice ponit vnguentū vtile quo
vtebatur ducissa austrie: z a quibusdā d^{omi}ni
guētū comitisse: z est idē. s^{ed} Ric. nō fuit pri
mus inuentor. mag^{is} Anto. guamer⁹ in. c. de
appromandis ab extra. z cura supfluitat^{is}
mēstruoy ab emozoidib⁹ matric^{is} p^{er}uententi
bus seu rupture vene frigide describit idēz
scias qd multi hodierni medici ac apotheca
rii q^orebāt p^{re}dictū vnguentū in Guiltelmo lom
bardo: z hoc aduent: qz nō habuerūt cogni
tionē guiltelmi de varignana.

¶ Castanea fruct⁹ ē satis notus. Ist. ait. ca
staneā latini a greco appellāt vocabulo. hāc
greci castaneā vocāt: pp qd fruct⁹ ei⁹ gemi
ni in modū testiculoy intra folliculū recōdi
ti sunt: qui dū eiciūtur quasi castrant.

¶ Glās nota est. Se. de glāde z castanea in
vno ca. loquit^{ur}: sicut etiā Aui. in. ii. casū. Gui
telmus inq^r z glādiū. hoc est mediam corti
cis glādiū. sicut hz Nicholus.

*De castanea
in opo de
castanea
by fine bal
minis cap.
p. 17. fol.
249. cot. p.
fuluoy*

CArbor glandis seu glandiū nota ē oibus
Sutlhelmus inq̄t. ⁊ arborz gladiū. i. corticū
medianoz arboris gladiū siue quercus. Ni-
cholus loco arboris glandiū inquit. ⁊ iterū
cupularum glandiū. sed hoc Sui. nō habet
verū est q̄ hodiern cupulas glandiū in ip̄o
ponūt que sunt laudate.

Cauda caballina est cauda eq̄na. ⁊ ē quā
Dia. hippozim vocat. Nicholus loco ei⁹ habz
caudam equinā: que idē est. Serap. in capt.
de cauda equina inquit. aliquādo vero egre-
ditur a muris in quibus nascitur: ⁊ declinat
inferius propter multitudinem filoz que
sunt sicut coma: vt videat̄ velut cauda pen-
dens in muro: ⁊ propter hoc sic nominatur
moderni autē duas ponunt species. vna est
mator ⁊ asperior: qua tormitores cīfos pols-
unt: ⁊ alta tornatilia: aliquando asprella dī-
cit: aliquādo troxia. Sui. lōbardus ait. cau-
da equi est asprella. hec apud nos in fossis
ac iuxta aquas inuenit̄.

CFaba. s. corticū ipsarum. Jsid. in ca. de le-
guminibus inq̄t. faba greca ethimologia a
vescendo vocabulum sumpsit: quasi faga. fa-
ge enī grece comedere dī. p̄. imū enī hoies
hoc legumie vsi sunt: cuius species sūt due.
quarū altera cōis: altera egyptia faba frisa
dicta: eo q̄ eā hoies frēdāt. i. frangāt: ⁊ mo-
lendo cōmnuant: ip̄e Jsid. describit fabam
greecam inter spēs leguminis. sed fm moder-
nozū opinionem faba greca est fructus cu-
tusdam arboris magne que apud Dia. grifo-
lum vocatur.

CAcini vne fm quosdā sunt acinivue dicte
lambrosche: q̄ hz matorē stipticitatē q̄ alie
Nicholus ⁊ magr anthonus guainerius lo-
co acinorū vuarū habēt arilozū vuarū. ergo
sūt granavue seu semia q̄ magr laudata sūt.

CSorbavero apud Sera. est zarur. s. apud
modernos nō recte. verū est q̄ ponūt vnum
pro alio: et eius arbor sicut narrat Sera. est
spinosa. cuius formā vide in esio de sorbis.
Saf. in. viij. simplicituz ait. nix. i. sorba arbor
eius fructus a multis dī oia.

CMespilla fm Dia. semen habet rotundū ⁊
minutū matīo simile tria ossa hnt. vsi et tri-
conū dī. ⁊ alia q̄ in hispania nascit̄: quā mul-
ti epimelidā vocāt semen rotundū habēs hoc
aptū est ad edendū: ⁊ stipticū: ⁊ tarde matu-
rescit. ⁊ hec apud Sera. est ca. de sorba. ⁊ sic
si legis ca. de nespilla apud Dias. cum ca. de
sorba apud Sera. videbis q̄ idē est Jsidor⁹
ait. nespilla arbor spinosa fructu similis ma-
loz s. paulo breuioze. vsq̄ appellata q̄ pillu-
le formā habeāt. eius poma. Sul. cōpositor

et magister Antonius guainerius ponunt
mespilla: sed Nicholus habet mespilla. et sic
hodie nespilla in eo ponūt.

CPruna siluestria fm modernoz opinione
sunt fructus ex quo acatia fit: de qua liber
qui dicit bulchafim inquit. modus extrahēdi
uccum p̄. unozū siluestriū ex quo fit acatia.
lumē male lucens loco eius habz folia p̄. nit
siluestris. sed nō recte: quia cōpositor ⁊ Ni-
cholus habēt folia p̄. unozū siluestriū. com-
positor autē Nicholus ⁊ magr Anton⁹ gual-
nerius non ponūt dosim ipsarū rerū: tamen
notum est q̄ quādo dī ana significat equale
⁊ sic in predicto vnguento idē intelligit̄: ⁊ p̄t
fieri in magna quātitate ⁊ in parua: s. magr
fit in magna q̄ p̄. ua. si vero facere volueris
istud vnguentū de manipulis duob⁹ p̄. oit
bet rerū supradictarū dosim cere ac aliarūz
rerū ostendam infra.

CPlantago herba est satis nota: compositor
ait. coquant̄ in aqua plātaginis. Nichol⁹ inq̄t
coquant̄ in succo vel decoctione plātaginis
cera. s. cera vsualis. cōpositor ⁊ alii inquit
cere quātū vis: hoc est quantū oz. supra dixi
q̄ ana significat equale. ⁊ si p̄. dictū vnguen-
tum facere volueris de manipulis duobus
cuiuslibet predictarū rerū debet poni libra
vna ⁊ 3. iii. cere noue. ⁊ dissolue ipsaz: vt do-
cet compositor.

COlei mirtillorum descriptionē docet dñs
Mesue in tractatu de oleis: de quo infra cō-
positor. nec alij non ponūt dosim istius olet
sed generaliter ponūt tantū olei quātū cere.
postea dicit cere quantū vis. ⁊ dissolue illaz
cū oleo mirtino: ⁊ laua eam nontes cū predi-
cta aqua semp̄ innouando aquam. qualibet
vice. Nicholus dicit semp̄ innouando eam
vnaquaqz vice accipēdo de ipsa omni vice
portionē eius sufficientē ad lauandū. ⁊ hoc
facto. s. vt dicit compositor ana. i. equalit̄.
compositor ait. ana. partē vnam. scilz rerum
supradictarum. et debent esse pro qualibet
3. ii. per partē mediā que ponit̄ inferius. in-
telligitur. 3. i.

CTroc. de charabe. descriptio inuenitur in
pluribus auctoribus: vt dictū fuit. sed gene-
raliter faciūt fm descriptionē Mesue: quam
superius posui. dicit autē charabe quasi rapt
ens paleas. ⁊ est gummi arboris dicte haur
romanū. Joh. anglicus in ca. de feb. ethica
ait. charabe ⁊ est charabe idem q̄ vernix.
sed charabe idem q̄ ambra. pōdus eozūz dī
esse. 3. iii. 3. vi. Dp̄. oret iterū addere oleum
mirtinū: ⁊ oleū masticinū. sed cōpositor non
dicit si debent esse lora aut nō. Nichol⁹ autē

De vnguētis

ait. oleo mirrino loto addito eis oleo masti-
cino non loto. quidā tñ lauāt ipsum simul cū
illud postq̄ oīa sunt simul cōmixta. z. confe-
cto vnguēto. ex quo vnguēto vngant̄ renes
a sursum vsq̄ deorsum. Dosis nō istoz duozū
oleoz. s. mirrini z. mastici. i. de mastice de-
bet esse añ. lib. ii. et. 3. ii. z. fiat istud vnguē-
tū debet cōfici cū optima diligētia propter
optimā vtilitatē q̄ in optimo inuenit̄.

Anguentū psilotrum fm̄ Dinum florentinuz
in suo antidotario. s. calcis fortis supra quā
ponat̄ septuplū aque z. p. tres dies sic dimis-
sa colet. postea in hac aqua. vi. part. calcis
ponat̄: z. p. tres dies movent̄: his gestis sexta
pars arsenici citrini in p̄dicta aqua mittat̄:
z. tam diu ad solem dimittant̄ donec penna
imissa depillet̄: cū extrahitur nō locus frice-
tur: id em̄ cito abradit pilos.

¶ Istud vnguētū nō est in vsu. liber qui dī-
citur bulchasim ī tractatu primo scribit mo-
dum psilotri nott: sed nō est idem. verū supe-
rius posuit modum faciēdi medicinā depil-
lantē pilos vna hora. z. hoc videt̄ esse meli-
us vnguentum psilotrum pro psilotro intel-
ligitur medicamē depilatorum.

Anguentū genestricū cōe fm̄ Jo. anglicum
est ca. de cura quartāe. s. florū genestre. 3.
vi. butirī maij. s. facti de mense maij. vel alte-
rius si hoc haberi nō possit assungit̄ porcie
recentis li. j. modicū v̄l fiat liquidū. vel pōt
conficti cū oleo camomille: z. tunc cera plus
valebit: ibi conterant̄ flores cū istis p̄dictis
vel cū aliquo istoz. z. tunc ista p. r. dies con-
tinue agitando. ad solē ponendo: z. tūc vltio
ponantur in patella ferrea ad ignē z. dissol-
uantur: z. h̄q̄tat pinguedo vel butirū: et tūc
deponat̄ ab igne: z. cito post colet̄ p̄ mediuz
pāni linei bñ cōprimēdo: z. erit vnguentum.

¶ Istud vnguētum apud nos nō est in vsu.
Idē in eodē ca. describit̄ duas alias descri-
ptioues q̄ idē non sunt. ego nō solum scripsi
istā descriptionē: qz cōpositor inestulat̄ ipm̄
vnguentū genestricū cōe. ¶ **Genestra** autē
frutex est oibus nota. hoc apud Dias. vocat̄
spartus. p̄li. geniste vinculi vsum prestant.
flores apib⁹ gratissimī. dubito an hec sit quā
greci auctores sarton vocāt. qdā miricā vo-
cāt: s. nō mirice. Mesue inq̄t. albrachin ē ca-
pistrū arboris. z. est arbor mōtana sup̄ cutus
stipitē eleuat̄ dē sitas fustū mlte rectitudis
z. dū p̄icant̄ nō potiunt̄ fracturas: vñ ligan̄t̄
ex eis arbores z. pducūt flores figure lunar̄
citrinitat̄: multe: z. p̄fert folliculos fm̄ semi-
tā orobi h̄ntes semina distincta sicut lēs: s. z.
in lingua latina genesta siue mirica appella-
tur. Lectio vlti marina est melior: z. oēs q̄

in partib⁹ orientilib⁹ oriunt̄. **Sal.** in octauo
simpliciu aī. spargamū. i. genestra.

Anguentū de talpa. fm̄ eundē in cap. de cura
lepze. s. talpam combustā: cortices auella-
narum: mucum matorum: castanearū: z. cum
his apes z. muscas: z. oīa ista comburantur.
deinde recipe capiloz veneris recētū: spice
nardī: laudant̄: bulliat̄ oīa in oleo laurino: z.
addatur cera: z. fiat vnguentū.

¶ Istud vnguentum non est in vsu.

¶ **Talpa** aīal est qd̄ vocat̄ irbea: z. est notū.
Dapias inq̄t. talpa dī: q̄ sit dānata cecitate
p̄petua. est em̄ absq̄ oculis terrā semp̄ fodit̄:
ens: que grece dī talpas. **Asi.** in capi. de ml-
nutis animalib⁹ inq̄t. talpa dicta q̄ sit dā-
nata cecitate p̄petua z. tenebris. ē em̄ absq̄
oculis semper terram fodit̄: z. humum eger-
rit: et radices subter frugibus comedit: quā
greci affalan vocent. cōburat̄ aut̄ istud aīal
vt cōburit̄ lepus: cui⁹ mod⁹ patuit supra.

Apes sūt posite in̄ minuta aīalta: z. he note
sūt. **Asi.** inq̄t. apes aut̄ dcēv̄l qd̄ se pedib⁹ in̄
cē alligēt z. v̄l p̄ eo q̄ sine pedib⁹ nascant̄. nā
postea z. pedes z. pēnas accipiūt. he solertes
in generādi mellis officio assignatas icolūt
sedes: domicilia ienarrabili arte componūt
ex varijs florib⁹ fauū cōdūt: textisq̄ ceris in
mnera ple casta replēt̄ exercitiū z. reges h̄nt
p̄lia mouēt̄: fumū fugiūt: tumultu exasperā-
tur. has pleriq̄ experti sunt nasci de boue
z. cadauerib⁹. nā p̄ his creādis rituloz occi-
soz carnes verberant̄: vt ex putrefacto cruo-
re p̄mes creent̄: que postea efficiunt̄ apes.
p̄p̄te tñ apes vocant̄ orze de bob⁹: sicut cra-
brones de equis: fuci de multis. vespe de asi-
nis. **Dia.** in ca. de melle inq̄t. mel est ros cele-
stis: quē apes colligūt.

¶ **Musca** apud oēs nota est. **Asi.** musca ex
greco venit sicut z. mus. hec sicut z. apes ne-
cate in aqua aliquoties post. i. hore spactuz
reuiuiscūt: reperit̄ alia spectes musce q̄ vo-
cat̄ cinomia apud grecos. z. est musca cania
nā cinos grece canis v̄ocat̄.

Anguentū de castoreo fm̄ eundē in capi. de
spasmo. s. pipis nigri: castorei: euforbijs añ.
3. ij. piretri: costi amari. ana 3. ij. costum res-
soluatur in. 3. iij. vini albi p̄ vnam diez et no-
ctem in crastino addat̄. 3. iiii. olei. z. bulliant̄
vsq̄ ad cōsumptionē vini. z. postea addātur
pulueres: z. fiat vnguentū.

¶ Istud vnguentū apud nos nō est in vsu:
verū fm̄ intentionē cōpositoris est exptuz in
illa materia. ip̄e nō in principio non dicit q̄
istud sit vnguētū de castoreo: imo in fine ei⁹
descriptionis ait. z. fiat vnguentum: qd̄ ego
voco vnguentū castorinū.

Unguentum ebulinū. fm eundē in capitulo. de dolore iuncturarū. ꝛ. folioꝝ ebuli. m. iij. coquātur in aqua diu. deinde extrahantur ꝛ conterant sicut si deberent comedi: pistentur in mortario. ꝛ tunc modicū arumgie porci vltūri de maio: ꝛ flores genestꝛe misceantur ꝛ per medium panni linei extrahantur ꝛ erit vnguentū optimū in causa frigida: sicut ego probaui in vno podagricoz sciatico pingui valde: nec valuit sibi aliquid aliud.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu. tñ fm intentionē cōpositoꝝ ē mirabile i illa materia.

¶ Ebulus auteꝝ est species sambuci. vnde versus. Sambuc⁹ est actus: sed ebulus est cameactis. de quo Serap. in capt. de ebulo de vtraqꝫ loquitur. zibi dicitur de forma ipsoꝝ rñ dicens qꝫ illa species qꝫ dicitur cameactis est minor prima: ꝛ habet ramos magis herbe pertinetes quadratos in quib⁹ sunt multi nodi: ꝛ folia inuicēꝝ distantia in singulis nodis similia folijs amigdale in sūmitatib⁹ suis: nisi quia habz venas: ꝛ sūt lōgiora et habēt graue odorem: ꝛ in sūmitatibus ramozū sunt capitella seu corone siles corone supra dicte spēt. ꝛ sōs silt. ꝛ habet radicē longā in grossitudine digiti: ꝛ apud nos in vltis ac in multis locis nascitur: ꝛ vocant ipsum rustici lox.

Unguentū quercinum ibidem. ꝛ. visci quercini rubee minoris: ebuli ꝛ mediant: corticē sambuci. ana. ꝛ. s. coquantur in aqua. camomellina: ꝛ fiat vnguentum quercinū. est enī secretissimum.

¶ Istud vnguentum non est in vsu.

¶ Viscus autē quercinus fm Serap. ex auctoritate Dia. Melior ex eo est nouus qꝫ est similis in colore suo porris exteri⁹ vero sub rubeus sine asperitate: ꝛ sine fuffureitate: ꝛ fit ex fructu rotundo qꝫ nascit in arboꝝ glādiū. idem Serap. dicit. reperit autē in arboꝝ malozū ꝛ pirozū: ꝛ alijs multis arboribus. ego vero vidi predictū fructū qꝫ est in grossitudine ciceris: ꝛ parū plus. etiaz sunt ex hoibus qui dixerūt qꝫ inuenit aliquid eius fructus in magnitudine piri parū: ꝛ aliquādo in magnitudine ciceris: sed parū plus ꝛ diuersozū locozū varietatē: ꝛ nascit sup quercū cuius folia sunt citrina lōgiora ꝛ paruiora: ꝛ inuenit in hispania. cōpositoꝝ i fine descriptioꝝ istius vnguenti ait: ꝛ tamē loco vt sci quercini pōt poni viscus alteri⁹ arboris ꝛ quoddā viride inter rāmos arboris nascēꝝ ꝛ per totū annū est viride. ꝛ habet baccas ꝛ grana sicut solatru: ꝛ folia tāta qualia crascula maior: sed sunt stri ctoꝝ: ꝛ valet in oī

gutta fomēcata ꝛ emplaꝝta ꝛ inuncta vt satꝫ vidi ꝛ viscus quercinus est optimus in epilenisia: ꝛ vocatur ab Auic. scōcañ. capt. de coralis lignum crucis.

Unguentū de euforbio. scdm Petrum de signana in capitulo de paralcs tremore tortura ꝛ spasmo ex repletioe. Recipe olei antiqui multum lib. i. cere rubee. ꝛ. iij. liquefiat cera cum oleo ad ignem: ꝛ projiciantur de super euforbij. ꝛ. i. castorei. ꝛ. s. fiat vnguentum hoc enim mirabile est in passionib⁹ neruozum: apud nos in vsu est.

Unguentū de corticib⁹ castaneazū fm Bartholome. montagna. in suo antidotario. ꝛ. olei de mastice. li. i. olei mirri: citonozum ana. ꝛ. vi. masticis: acarie: sanguinis dracoꝝ nis. ana. ꝛ. i. coralloꝝ rubeozū. ꝛ. i. charabe: terre sigillate ana. ꝛ. i. corticū castaneazum: scoꝝie ferri preparate: videlicet in aceto: vt ostensum fuit ana. ꝛ. ii. s. resine scilꝫ ptii. ꝛ. i. cere quātū sufficit ꝛ fiat vnguentum

¶ Istud vnguentū nō ē i vsu: maxie apd nos.

¶ Castanea est fruct⁹ oib⁹ satꝫ not⁹. Sera. de castanea ꝛ glande in vno ca. loquit. apd Auic. de castanea nō inuenit capt. immo de ipsa loquit in ca. de glāde. glans enim generale est vocabulū ad plures fruct⁹ sicut ad castaneas nuceꝝ ꝛ. vnde nucē dicim⁹ iuglādem quasi touis glāde: cui est dicata. Petri⁹ de crescen. in lib. v. in ca. de natura arborū ꝛ de vtilitate fructū ipsoꝝ inquit. Castanea est arbor nota: ꝛ earū quedā domestice quedā siluestres. ꝛ domestice quedā medio cres fruct⁹ faciētes. qꝫ castanez dicunt: ꝛ qꝫ dam faciunt fruct⁹ valde grossos: quos Mediolanēses marones vocāt vulgariter.

Unguentū p vermib⁹. ibidē. ꝛ. succi psicarie: ablinthy: abrotani: centauree minoris: mali terre: folioꝝ psici: folioꝝ lupinoꝝ: radicum ebuli: corticū granatoꝝ añ. ꝛ. i. porroꝝ non trāplantatoꝝ: sunt porridici purillii. ꝛ. ii. nasturci qꝫ aqꝫcti: li. i. aceti fortissimi. ꝛ. iii. cere quātū sufficit. fiat vnguentum.

¶ Istud vnguentū est in vsu: tñ non valde. idē cōpositoꝝ describit duas alias descriptones sed hāc opinant esse nobilioꝝ alijs.

¶ Psicaria fm Alico. ē herba scē marie: cui⁹ folia sūt silia folijs psicoꝝ: nascēs iuxta hortos: et⁹ spēs due sūt: quaz vna in medio filioꝝ hz maculā fuscā: alta ꝛo ē abqꝫ macula: sed prima ꝛ melior est quaz psicariam cum sigillo vocant.

¶ Malū terre est ciclamē aut buchoꝝ marie

¶ Nasturtium aquaticum. idest senation hoc apud Auicennam in secundo canonis

vocatur pupilla oculi: de nasturtio aquatico vide supra in dianasturtio.

Unguentū de mucillaginib⁹: ibidē. ꝛ. mucillaginis: fenugreci: seminis lini altee añ. li. ꝛ. coquant donec inspissentur: z quādo coq̄tur semp aspgat cū aceto. deinde sumatur lib. ꝛ. merdasengi. i. litargiri z coquat in li. i. olei sisamini: lento igne. deinde prouiciat super ipsuz mucillago: z p̄ciatur sup marmor: z malaxetur cū manu: z fiat vnguentū molificatiuū z lenitiuum.

Istud vnguentum de mucillaginib⁹ fm modernos est diaquilon: z sic sunt ex hoib⁹ qui faciūt istā descriptionē sub noie diaquilon sine gūmis: nā Mattheus fil. in littera diaquilon ait. diaquilon est male scriptum: z debet dicere diaquilon. i. cōpositio facta cū succis vel mucillaginib⁹. ꝛ. p̄tea Jo. Serap. in suo antidotario inquit: vnguentū de mucillaginib⁹. z est diaquilon idē dicit. Sētilis sup quintā cañ. Auicē. infra apparebit emplastrum diaquilon magnuz: z ibi meli⁹ ostendat.

Unguentū pectorale ibidē. ꝛ. pinguedinis anatis: pinguedinis galine añ. ꝛ. i. ꝛ. butiri recentis. ꝛ. i. croci. ꝛ. olei violati. ꝛ. ij. cere albe. ꝛ. vij. fiat vnguentū molle quod postea lauatur duabus vicibus cum aqua ordet tepida.

Istud vnguentū est multū in vsu: sed sūt ex hoibus qui faciūt ipsum fm istam descriptionē: z sunt ex hominib⁹ qui faciūt ipsum fm aliā descriptionē. tamen moderni doctores laudāt istā descriptionē adiungēdo in ipso mucillaginis fenugreci: z seminis lini ana. ꝛ. v. Mesue in cap. de asmate habz vnā aliaz descriptionē que satis laudata est vt apparet in capitulo allegato. infra apparebit vnā alia descriptio.

Unguentū mirabile de elleboro ad tineā ibidem. ꝛ. olei laurini. ꝛ. ij. mirre ellebori albi ana. ꝛ. i. ꝛ. litargiri. ꝛ. ij. ꝛ. misce z fiat vnguentū molle.

Istud vnguentū nō est in vsu apud nos.

Ellebor⁹ fm Mesue est barba alfiugi fm Auerroym. in quinto col. elleborus est conditi: qd non creditur. verum multi moderni computant cōditi inter species ellebori: eo qd sternutationē cōmouet. tamen nostri doctores nō ponunt spēs ellebori nisi duas. s. albū z nigrū qui satis noti sunt. infra in oleo de euforbio ostendam meli⁹ qd cōditi nō est elleborus fm intentionē Mesue. quando nigr⁹ nascitur apud radices arboris fructuose sunt fruct⁹ eius soluti ut. Papias. inquit

Dntrira est insula vbi abūdat ellebor⁹ ad capitis purgationem necessarium: z ponit pro elleboro antiqua parte templi que ort⁹ respicit. hec ab aliquib⁹ dicitur velar: et ab aliquibus dicitur stranudella eo qd puluis ipsius in naribus posita sternutationem cōmouet.

Unguentū de semperuina ibidē. ꝛ. olei violarum: olei rosarū. ana. ꝛ. i. pinguedinis anseris. ꝛ. vi. succi semperuine. ꝛ. iii. buliār vsqz ad cōsumptionē succi: postea adde croci. ꝛ. i. z fiat vnguentum.

Istud vnguentū nō est in vsu.

Semperuina scz maior fm circa instā dicitur qz semp viridis reperit. Au. in. ij. inquit. semperuina est succutū. in ca. vero d̄ succuto inq̄r succutū dicit qd est semperuina: z dicit qd est species seminis mādragore: sed nō recte. qz illud ca. de succuto est corruptū nā apud arabes est simphtū: ergo est cōsolidida maior: z sic fi legis illd̄ capi. de succuto apd̄ Au. cū ca. de simphto apd̄ Dia. vides bis qd idē sunt. semperuina apd̄ Dia. vocat atzon mai⁹ dr qd omni tpe folia viridia habz dr z butalmon: qd nō est. nā butalmon ē oculi bouis: aut zotalmon: aut ambrosia: qd nō est aliud facit cap. de atzon minor: hec est vermicularis: z ambe note sunt. atzon vero ē pp̄te nomē suū: qz cōponit ab ay qd est sp̄: z zob qd est vtiua. vnde semperuina dr. qz semp folia viridia hz nascit sup regulas plurimum: z in locis quibus stercoza protecta fuere: z alibi.

Unguentū de succo enule. ibidē. ꝛ. succi radicū enule. z lapaci ana. ꝛ. vi. salis nitri: sarcocolle: merdasengi. id est litargiri: mastice ana. ꝛ. ꝛ. vitrioli: aluminis iamēni. ana. ꝛ. iii. picis nautalis vncias duas: et fiat vnguentum. butirum z terbenina dissoluantur simul. deinde cum eis incorporētur species omnes: z vltimo omnia cum succis bulliant lento igne vsqz ad consumptionem succorum: z serua.

Istud vnguentum non est in vsu.

Enula est herba omnibus nota. vide de ea in ellectuario de enula. Sal. nitrum scd̄ modernorum opinionem est sal qd ignes accendere facit: z est sal quo bōbardarij vsutur: nascitur in muris veteribus: qd quidaz florem partetis vocāt. liber qui dicitur bulcasim in tractatu scd̄o ponit operationē salis alchali: z est sal nitrum qd ingredit̄ in medicinis multis: z hoc sal vt docet ibi fit ex cinere cutusdā herbe q̄ vocat̄ chail seu vsu: vt apud Serapionem z est stercoza passiaruz

Argentū viuu inter metalla est cōputatū mortificat autē argentū viuu cum salua s; artem. Aut. in q̄to casū. in fen. vi. de argento viuo loquit. dicens q̄ plurimi qui bibunt ipm nō ledunt eo. egredit. n. cū dispositiōe sua per inferiōrē regionē etc. Nicolaus autē florentin⁹ in lib. iij. ad vltimū inquit argētū viuu interi⁹ cū sumit sicut est s; plurimū nullā aut parū efficit lesionē: z per hāc causam existimauerūt quidā: q̄ argentū viuum nō sit in numero venenōrū: verū veritas est q̄ est venenū. immo vt dicit multa venena ex eo cōficiunt: z si maneret in spacio sufficerent: z nō egredere velociter interficeret: vt fuit de quodā apothecario q̄ sitiēs in nocte bibit argentū viuu: z mane mortuus est. z ipm quidē extinctū cum salua deterioris est venenositatis.

Anguentū de amilo ibidē. s; olei sambacini. 3. i. olei violati rosati. ana. 3. i. s; ceruse. 3. x. thuris mastics ana. 3. i. camphore. 3. i. amil. 3. x. aque rosati. 3. i. albumina duozū ouorū cere. 3. v. coquant simul oleū z cera. dein de addant spēs alic prope infrigidationem postea incorporent simul albumina: z vltimo addant bolli armeni. 3. x. diligēter agitādo cum spatula: z fiat.

Istud vnguentū nō est in vsu. Amiluz. i. amidū. Sal. in libro ad parthenianū inquit amillū oibus notū est: est enim q̄si medulla frumenti. nam apud nos amiluz. est succus frumenti in aqua diu macerati collatus et desiccatus. amidū autē apud apothecarios nostros nō est vade in vsu: s; i partib⁹ Venetiarū apothecarij magis vtunt in faciendo quandā misturā que fit ex succaro albo a q̄ rosa. z amido. z hec tria bñ coquuntur simul addēdo si erit necessitas parū olei amigdarū dulciū recentū: z fiat inde cōfectio in morsellis: quā Veneti fauoniā vocant.

Oleuz sambacini. i. oleū q̄ fit ex florib⁹ z abac: cui⁹ descriptio iuferius apparebit.

Anguentū de terbentina ibidē. s; pulueris serpētariae. 3. i. sarcocolle ablute. 3. ij. s; sandarace. i. vernicis. 3. iij. tutie preparate v3. vt docet bulca sim. 3. ij. terbentine lote cum aqua fumiterre li. iij. s; cāphore. 3. s; vnguenti de succo enule. 3. vi. misce z fiat vnguentuz

Istud vnguentū apud nos nō est in vsu. Terbentina lachrymū est arboris satis notū. hanc quidā vulgo largatū vocant. moder ni multi cōputāt abiectiuū inter species terbentine: eo q̄ manib⁹ cito maifcaat. arbor autē terbentine botin dicit. z eius fruct⁹ granū vnde. Partheus autē silnaticus in littera t in

quit terbentina est gūmi arboris que vocat terbintus. idē il fa g dicit gūmi albotin. i. lacca. vide ergo q̄ sibi ipsi cōtradicit.

Serpētaria. i. draguntea maior seu columbina vide de ipsa in hiera hermetis.

Sarcocolla abluta. i. lota aut nutrita in aqua rosata aut in lacte asine vel multerum vt ostensum fuit.

Anguentuz de succo enule. i. elenij eius descriptio fuit posita superi⁹ fm ipsuz.

Anguentū viride fm chirurgiā ibidē. s; celladonie: leuistici. herbe centrigalli lilifagiri. salute ana. m. s; mirre. 3. iij. cere terbentine ana. li. i. pinguedinis anatis lib. iij. olei cōmunis lib. vij. aloes. 3. v. fiat vng.

Istud vnguentū apud nos nō est in vsu. tamē fm intentionē compositoris est quodā vnguentū viride quo vtatur chirurgi.

Centrigalli. i. galli crista: z est quā gallitricū vocamus reperitur ex ea domesticuz z siluestre. de quo vide supra.

Anguentū de cerusa fm Bultel. lombardum seu placētū in antidotario. s; ceruse. 3. v. litargurij. 3. ij. scorie argenti aur. i. draganti 3. i. terant z cribellent z sumat cere albe. 3. i. liquefiat cū. 3. iij. olei rosati: z pictant: z incorporetur medicuē in mortario. remouet enim excoiationē z adustionem ignis.

Istud vnguentū est multū in vsu. sed hodierni apothecarij nō faciūt ipz fm istaz descriptiōē. illa vero descriptio qua gñaliter vtuntur pro vnguento de cerusa cocto: fit solum ex ceruse z olei rosati. an. p tibus equalibus: z ambo bultāt ad ignē leuez: z fiat ex eo pasta in magdalombus: z vsui reseruet quidā addunt in ipso parū litargij: sed raro Leonardus de preda palea in ca. de medicinis cōsolidatiuis ponit cerotū siue vnguentum durū de cerusa coctū cum sepo castrati istud est verum vnguentū de cerusa coctuz adiungat sepuz in reliquis est idē cū descriptiōe que oibus cōiter est in vsu: z hoc factis est notū reperitur alia descriptio q̄ dicitur a multis vnguentū de cerusa crudū z a multis dicit vnguentū album: z ab aliquibus dicit vnguentū de biacha crudū: z ambe descriptiōes sunt in vsu sed hec descriptio infra apparebit pro vnguento albo: q̄ idem est.

Cerusa idēst biacha: z est erugo plumbi apud Auicē. in sc̄bo canoñ. est cinis plumbi: aut alaunoch: q̄ idēz est. Sc̄m circa in stās cerusa est flos plumbi siue gersa. gersa ēt fit ex succo serpentariae sicut dictū fuit in vnguento martiatonis.

Unguentū p capite puerorū cōtra grossaz & cutosam scabiem fm Rainaldū de villa noua in lib. ij. in. c. de scabie seu pruritu. ꝑ. butiri recētis ter bērtine assungie galline recentis olei violati. añ. ʒ. j. cere. q. s. & fiat vngue. q̄ vngatur caput ter in die: & post supponat foliū sicie. t. biete aut brassice. i. caulis.

Istud vnguentū est in vsu s̄ nō valde: s̄ vere a me fuit pbatū cōtra crustā & scabiem puerorum mirabiliter valere vtēdo ipso: vt docet compositor.

Unguentū de cicuta fm Nico. floren. in libro v. in. c. de duritie splenis. ꝑ. de tota herba cicute. ʒ. vi. armoniaci dimittatur. ix. dieb⁹ in aceto. nono die buliant ad ignē donec armoniacū bene dissoluat. postea colentur p pannū fortē: & illa liqnositas iterum buliat: et addito oleo & cera fiat vnguentū. est enī potissimum cōtra omnē duritiem.

Istud vnguentū apud nos nō est in vsu. magister ꝑe. argillata in ca. de duritie splenis h̄z vnum qd̄ idē est.

Cicuta vero aut sucharā est herba satis nota. apud Diaf. vocat̄ cōtos: hastas h̄z nodosas sicut maratrum folia s̄ilia ferule: sed angusta apud Aut. in. ij. cañ. vocat̄ sucharā & inqt̄ sic. inqt̄ Dia. crus hui⁹ plāte est sicut cr⁹ ferule: & folia ei⁹ sunt sicut folia cucumeris. h̄ic text⁹ Aut. est corrupt⁹ qz d̄z dicere hastas h̄z nodosas sicut maratrum. folia s̄ilia ferule. sicut dicit Dia. Liber q̄ d̄z bulchasin in tractatu. ij. inqt̄. forma extrahēdi succum ex sucharā id est iusq̄amo. qd̄ falsum ē. nam Sera. in ca. d̄ cicuta at. sucharā sic noīatur apud medicos: s̄ arabes noīant eā scicharā vel zucharā: & sic est q̄ zucharā vel sucharā est cicuta. Idē Sera. in fine ei⁹ cap. inqt̄. et q̄n̄ pomē cicuta sup testiculos puerorū non dimittit crescere eos. melior autē ex hac plāta est illa q̄ nascitur in creta: & in chio & in attica. etiam apud nos in multis locis hec reperitur. vnde si fricaueris folia ipsius. recētia grauē odore in referūt &c.

Armoniacum lacrimū seu gūmī est: satis notum. Nicholus & magister ꝑetrus argillata non ponunt dosim armoniaci: sed si ipsum facere volueris. a dde. ʒ. iiii. armoniaci: et cōfice vt ipse Nico. docet.

Unguentū de ranis vitimū in lib. vii. in cap. de curatione dolorū iuncturaz p medicinaf cōferentes a proprietate. ꝑ. ranaz fluuialitū euisceratay & excorticatay qd̄ volueris. & laua eas nouies in aqua dulci & olla lapidea

in solo sufficiētī coquatur vsq̄ ad cōsumptōnē vel dissolutionē carnum earū postea colentur per pannū rarū fortiter manib⁹ exprimendo carnes earum hoc enī oleū pedibus vinctum: & iuncturis optime. cōfert etiam locis cācrosis iunctum.

Istud vnguentū apud n̄os doctores est in vsu. tamen nō valde: s̄ vt un̄ magis medici Mediolanēses: qz in ipso inueniūt mirabilem experientia in illa materia verum est qd̄ hec descriptio nō est illa q̄ in vsu est. nā Nicholus dicit qd̄ est vnguentū de ranis. infra vero dicit. hoc enī oleū pedibus iunctū: & iuncturis optime confert. ergo descriptio Nico. li. reducit ad modū olei: vel ad modum apozimatis: sed melius est fieri vnguentū de ranis. fm intentionē ꝑet. de tussignana positam apud eū in ca. de podagra sciatica et arthetica quorum hec est descriptio. ꝑ. sepi ranarū. ʒ. j. s. butiri agripe. s. vnguenti de agripa. añ. ʒ. j. olei camomille: olei aneti eosim. añ. ʒ. ii. olei rosati. ʒ. iiii. vitrioli. ʒ. ii. cere albe. ʒ. i. resine. ʒ. ii. & misce fiat vnguentū: et vngatur locus. hec vero descriptio a modernis doctoribus pro vnguento magis laudata est q̄ illa Nicholi. verum infra apparebit vna alia descriptio que est magistratis & hec est illa que omnibus visitatur: de qua infra.

Rana scdm̄ quosdam est de genere piscium que satis note sunt omnibus. Ipse Nicholus in libro quarto in capitulo de spectibus serpentum facit capitulum de ranis et buffonibus & inquit. buffo est de spectibus ranarum: & rana magna a quibusdam dicta botrax: et est turpis aspectus ventrem habens latum et grossum: et cutem durissimā difficiliter penetrabilem: & color eius declinat ad citrinitatem obscuram: & oculi eius sunt valde lucentes &c. idem in capitulo de animalib⁹ aquaticis venenosis inquit: et ex eis est rana quedam rubea maligna inuadens animalia pertranseuntia vt mordeat ea: & si nō possit mordere insufflat ab ipsa sicut buffo insufflatione noctua. sine dubio species ranarū sunt multe: sed nō vtimur nisi quadam specie earum que morātur in paludibus: que note sunt.

Unguentū diuinū optimū fm eundē in eodē libro in. c. de medicina gñatua carnis. ꝑ. pinelle verbene: bctomic. añ. M. j. tera n̄ & buliat i vno optimo alborvsq̄ ad cōsumptōnē quarte partis vini. deinde colet: & post cola

tionē sumat tota substātia dictarū herbarū
z ponat in sacco de pāno lino:z fortiter
stringēdo premat cū torculari vel baculis su-
pra aliquod vas donec tota substātia herba-
rū cadat in eo. deinde recipe de tota substā-
tia herbarū z terbetur in aſſ. 3. vi. cere ʒgis. 3.
iii. z pone i vase terreo nouo ad ignē dōec
dissoluant:z misceat: cū dicta substātia her-
barū: deinde supmutat masticeis. 3. i. z lactif-
muleris. 3. ii. z bulliat oīa sufficiēter donec
sit coctum qđ cognoscit qđ modicum ex eo
proiectum in aqua frigida adheret digito
tangenti.

¶ Istud vnguentū apđ nos est in vsu: s; nō
valde. sed quāuis nō sum valde in vsu apud
nos forsan eo in alijs locis magis vtuntur.
Leonardus de pda palea in tractatu de neruis
in ca. de vulnerib⁹ ponit vnguentū diuini⁹
a deo datū: z est magistrale: ibi habet vna⁹
descriptiōē: sed non est idē.

¶ Verbena seu berbena est herba qđ apud
Diac. gerebotanū vocat: quidā vocant ipsā
sacra herbā qđ sagne. i. sanctimē antiquitus
dicebat: eo qđ pagani in sacrificijs z oib⁹ ex-
piationibus ea vtēbant hec aut herba inde
nomē accepit qđ sacerdotes eā purificatio-
nib⁹ adhibere cōsueuerūt. in passionario ha-
bet qđ sit medicus visitādo infirmū ipsā in
manu portauerit egrotō isciēte. z dicit egro-
to qua liter habet: si eger dicit bene sanabi-
tur: z si dicit male morietur. hec apud nos in
ciuitatib⁹ nascit. hāc quidā rustici herbam
sancti Joānis vocant: sed nō recte. Papias
berbena herba sagne dicit dicta quasi pu-
ra. hec z gerebotane dicitur grece.

¶ Vnguentū de lilio siue de radice lilij in eodē
libro in cap. de sudationib⁹. ʒ. radice lilij
in aqua decoctē: z optime trite. ʒ. i. incorpo-
retur cū. ʒ. arungie recētis liquefacte: z co-
la z cum. ʒ. i. aque rosate. deinde superaddā-
tur ceruse puluerizate. ʒ. ii. pulueris masti-
cis olbant ana. ʒ. ʒ. caphore. ʒ. i. z optime in
copozentur z vsui reseruetur.

¶ Istud vnguentū nō est i vsu: maxime apđ
nos. Liliū planta est cuius spēs sunt multe
de qua Serap. in suo capi. loquitur.

¶ Vnguentū albū in eodē libro in capitulo. de
combustione ignis vel rei ardētis aque fer-
uentis vel olei z similitū. ʒ. olei rosati. ʒ. iii.
cere albe. ʒ. ii. ceruse. q. f. ad incorporandū
z i spissandū: z i fi. addant duo albumia oui

¶ Istud vnguentū est multū in vsu. verū ē
qđ sunt ex hominibus qui vtuntur ipso sub
illo nomine. quidā vtuntur sub nomine vn-
guenti de biaca crudi. aut de cerusa crudi

ad differentiā cocti: qđ super⁹ scripti. Basis
in libro de diuisionib⁹ in cap. de adustione
inquit cōfert adustioni ignis. vnguentū de
calce: z vnguentū de cerusa: z magis vitumū
quod experti sum⁹. ad hoc est vnguentū al-
bum: z cum est res magna plurima indiget
flebotomia ex latere diuerso aut opposito:
deinde curet cum vnguento albo volo qđ in-
telligatur per vnguentū album: qđ est factū
de cerusa: oleo rosato: z cera: z non de pluri-
bus. idem hodierni faciunt.

¶ Vnguentū de cataridibus in eodem li. in ca.
de saphari tinea z alijs pustulis capitis. ʒ.
cataridaz purgata z puluerizata. ʒ. ii. sul-
fur. ʒ. ʒ. ʒ. corticū nuc. f. nuc. cōsvice caree
basilica seu regalis. ʒ. ii. sinapis: mirre ana.
ʒ. i. mellis z aceti quātū sufficit: z fiat: z tene-
atur sup locū p vñū diē. postea eo amoto su-
perponant folia sicle. i. blete vel caulium.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu apud nos
Siber. de anglia in cap. de paralesi habet
idem: sed nō est oīno simile. hoc vnguentū
fm intentionē Dini florentini est vnguentū
alharial. hāc intētionē hūit hodierni chirur-
gici: z ei⁹ descriptiōē describit Mes. in suo
antidotario: de quo vīde supra:

¶ Cantarides fm Nicolaū sunt musce viri-
des: quarū ortus est in frumentis ac alijs
locis fm intētionē cōpositorū debēt esse pur-
gate. v. a malitia sua. Diaſco. inquit. canta-
rides virtutē habent putrefactiua: sunt au-
tem bone ad repositionem in triticea segete
colligūt: que misse in vase fictili: z desuper
ligato panno imponūtur supra cacabuz vbi
acetum bulliat vt vapore aceti bullētis cedē
in luse necentur: que postea lino inferūtur
vel in vase non picato. idest vitreato repo-
nuntur. meliores autem sunt varie grosse z
longiores: que super testāz posite combuste
virtutem habent stipticam. Liber qui dicitur
bulchāsim. idest seruitor in tractatu ter-
tio docet formam colligendi cantarides: z
reponēdi eas. sed eius forma non est vt do-
cet Diaſco. ipse vero loco aceti ponit oleum
vetus Moderni vero ponūt acetū z nō oleū

¶ Vnguentum de plumbo fm Leonardum de
preda palea Paduanensem in capitulo de
herisipilla: Recipe plumbi vsti cum sulphu-
re fm seruitorem vinctas duas: litargiri. ʒ.
ii. ceruse: antimoni. ana. ʒ. i. olei rosati quā-
tum sufficit. fiat vnguentū molle.

¶ Istud vnguentum est in vsu. maxime fm
illam descriptiōem. Idem in capi. de cura
canceri habet idem. idem in cap. de vicerib⁹

De vnguentis

ambulatorius h3 idem. Sz vtraq3 ab isto dicitur:
Plūbū vero apud Aut. vocat̄ alannoch; z al
habar. vstū hō cū sulfure fm seruitore supe-
rius in quadā sief ostendit.

¶ Vnguentū de litargirio fm eū in ca. de pūna
z igne persico. ꝑ. pulueris litargirij. 3. ii. ce-
ruse. i. biache. 3. 5. olei ro. z acetū asī. quātum
sufficit: fiat vnguentū in catia decoctum ad
ignem: sz melius adhuc est vt fiat in morta-
rio sine decoctione.

¶ Istud vnguentū est in vsu: maxime fm istā
descriptionē. ꝑ. argillata in pūo ca. de fle-
gmone h3 idē. z est simile: nisi q̄ deficit ace-
tum. Ra fm. vii. Almā. in ca. de his q̄ vlce-
ra cōsolidāt: z in vlcerib9 multā hñtibus hu-
morositatē carnē generāt: z ipsoz remouēt
humorositatē. h3 idē: sz nō est in vsu. idē h3
Sultelmus placentinus.

¶ Litargiriū fm Dia. est scoria argētī. idēz
est fm ꝑli. ei9 vero species sunt multe: qz q̄
dā species ei9 est q̄ fit ex plūbo: z qdaz fit ex
argēto: z qdā fit ex auro: z qdā ex eis est ni-
gri coloris: z qdā aure: quequidē melior est
ceteris. nā vnguentā q̄ fiūt ex tali litargirio
declināt ad albedinē: z sunt nobilissime bo-
nistatis: sed si litargiriū fuerit nigrū aut ha-
bens in se aliqd plūbi erit vnguentū qd fiet
ex eo nigrū z turpe: hoc est satis notum.

¶ Vnguentū diabutiō ibidē. ꝑ. minū z indicuz
z terrā nigrā: de qb9 trib9 pingūt pictores.
ana. 3. 5. olei. 3. iii. salis cōmunis bene pista-
ti. 3. ii. pone hec omnia ad ignē in catia lēto
igne semp spatula agūtādo. z de coquant̄ do
nec ad formā quamvis vtre ducatur: z maxi-
me ad formam cerotti.

¶ Istud vnguentum diabution non est in
vsu. Aut. in lib. iiii. in fen. ii. in capt. de cura
tione prune z ignis persici. in fine capituli
inqt cū ergo q̄escit inflāmatio: z remanēt vl
cerācurenē cū eis q̄ sūt sicut emplāstra de
merdasengi. i. d litargirio et emplāstra dia-
buticiaron. Aut. ibi nō ponit descriptionē sz
solum de ipso loqtur: z si facere ipsum volue-
ris descriptionem habebis.

¶ Minū est res rubea q̄ pictores vtuntur.
Salte. in lib. ad parthe manū inqt. armenia
nū vl minū optimū dicim9 qd est leue equa-
le ceruleū frāgibile sine lapidib9 vires habz
erisocolle. hoc apd Dia. vocat̄ armenū. naz
ibi Dia. dicit idē qd dixit Gal. sed Simō nō
cognouit ipsum.

¶ Endicū siue indicū est qdā res q̄ vtuntur
pictores ad pinguēdū colorē turchinum: et
eius color tēdit q̄si ad celestē. Pictores de
ipso habēt cognitionē: qz eo vtuntur. et hoc

notum est et fit de flore cuiusdā herbe q̄ ara-
bice dī nil. quo panm tīgūtur. Wacer vocat
ipsum osatum. Satis a grec9 est vulgo gual-
do vocatus. Nō modicū q̄stum prebens tin-
ctorib9 herba. Moderni existimāt ipm esse
verum gualdū seu telassam: z est herba cuz
qua tingitur blauerum.

¶ Vnguentum mirabile de cācris fluuialib9. fm
eundē in cap. de cura cācri. ꝑ. de cineribus
cācroz fluuialū recētū et clumia auri: z de
aqua solatri qd sufficit fiat vnguentū poppi
me ducēdo in mortario de plūbo cū pistello
aut super tabulam plumbeam.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu. Lācri maxī
me fluuiales noti sunt. Liber qui dī bulca-
sim. id est seruitor in tractatu tertio: ponit
formā cōburēdi sartas. i. cācroz: z ait accipe
cācroz fluuiales viuos q̄si sol fuerit i signo
arietis. xiii. de mēsis intelligo lunaris: et po-
ne in furno pants quousq3 comburātur: z nō
conuertantur in cinerem.

¶ Clumia auri. fm Aut. melior est illa q̄ au-
rea est vt cinctus glaciei cineritij coloris re-
cens: z laminosa grossior. Sultiel. lombar. in
quit clumia auri est supfluitas q̄ adheret pa-
rietibus vasi in quo purificat̄ argentū. vltio
fit clumia ex ere: z marchesita est sicut cli-
mia auri.

¶ Vnguentū de dragantibus fm eundē i ca. de
medicinis faciētibus nasci carnē. ꝑ. dragā-
ti. 3. 5. z ponatur ad molificandū in aqua ca-
lida ad tantā quātitatē vt reduci possit ad
formā colle. nam istud vnguentuz est valde
conglutinatū: z si vis potes addere de san-
guine dracontis z sarcocolle ana parum.

¶ Istud vnguentū non est in vsu fm inten-
tionem luminis malelucētis. hoc vnguentū
non reperitur ab auctoribus.

¶ Dragantū gumma est que apud Diasco.
vocat̄ dragagantū: sed apud Ser. draga-
gantum. ꝑli. ait dragagantū e spīne albe ra-
dice multum plantata apud medos z cauca-
sum nascitur. eligendū est dragantū albu z
limpidum z lucidum z dulcer leue. hoc satis
est notum.

¶ Vnguentum incarnatū fm eundē ex auctorib9
tate Esculapii primi medici bonuz in capt.
de incarnatiuis in generalit. ꝑ. herbe dicte
liti9: q̄ herba est tante pprietatis q̄ cecatis
pullis arūdines tangunt oculos cum dictis
folijs: z faciūt cū dicta herba reuidere. z di-
cta herba reducat̄ ad formā pulueris: z resi-
ne pmi. ana. 3. ii. olei z cere quantū sufficit z
fiat vnguentū: quontā est mirabile.

¶ Istud vnguentū non est in vsu: sed fm in

tionem. Leo. est ex auc. Esculapij primi
medici: qd valet mirabiliter in illa materia:
z est certu q Esculapius primus medic⁹ fu-
it inuentor medicine vt existimat hodierni.
Ibid. inquit medicine aut artis auctor ac re-
pctor apud grecos phibe⁹ appollo. hanc fi-
lius eius esculapius laude z ope ampliauit
sed postq fulminis ictu. Esculapi⁹ interit:
interdicta fertur mededi cura: ars simul cuz
auctore deficit. Latuitos p annos pene qui-
gentos vsq ad tpus artaxerxis regis persa-
rum: tuc eaz reuocauit ad lucē Hypocrates
Asclepio patre genitus in insula coho.

Litium apud Moder. fit ex succo fruct⁹
arboris q darisifaha dicitur. quida hanc vocat bu-
giaz sic ut Wat. fil. in littera p qui ait. puluis
bugie. i. puluis de radice arboris berber⁹ ip-
se Leonar. in cap. de vndimia inqt. Litium
est succus fructus cornastrelli: de ipso vero
vide supra in descriptione pillular⁹ lucis mi-
norum vbi melius fuit ostensum.

Anguentu de floribus salicis fm eundē in. c.
de incarnatiuis in generali. s. floru salicis
vel succi foltoz ipsius. 3. ij. lachrymi vel ter-
betine loco eius. 3. ii. aspalci: vernicis humi-
de ana. 3. j. colofonte. i. picis grece. 3. ij. olei
z cere. q. s. z fiat vnguentum.

Salix vnguentu non est in vsu. Salix au-
tem est arbor q in aquosis locis semp nascit⁹
vt est notum oibus Sera. in cap. de saltce di-
cit q flos z rosa ipsius administrant⁹ ab omi-
bus medicis in vnguentis desiccatiuis. Ibid.
ait. salix dicta q celeriter saliat hoc est velo-
citer crescat arbor lera vitibus habilis vin-
ciendis Aut. in. ij. cas. tria de ipso facit cap.
vnu sub nomie ata: z ibi dicit q est algarab
dicta in cap. de gami. aliud cap. facit de ga-
rab qd est salix vel spes eius: z aliud sub no-
mine salicis. hec apud grecos ita vocat. Cir-
ca instas ait. salix cortex z flores z folia vsut
medicines copetunt. Petrus de cresce. dicit
salix est arbor nota sic dicta eo qz eius plan-
ta in altum salit. Plinius salicis fructus an-
te maturitatem in arenam abit.

Lachrymu. i. lachrymaz arboris balsami-
nam ipse Leonar. in cap. de fistulis ait olei
viti seu lachrymu: qd idem est vel terbetine
loco lachryme sine dubio fm intentionē com-
positoris lachrymu est opobalsamu: quia ip-
se dicit q loco eius ponitur terbetina vt fa-
ciunt multi alij.

Anguentu de pulegio ibidē. s. succi pulegij
montani: succi calameti: succi centauree: vl-
pul. istoz. añ. 3. j. olei mirrini z cere quantum
sufficit z fiat.

Istud vnguentu non est in vsu. Pulegiu
herba est satis nota maxime pulegiu comu-
ne. i. pulegiu regale. Irido. inquit. pulegiuz
apud indos pipere pcciosius est. Circa instas
ait. pulegiu in tempore floz colligit⁹ p annu
seruatur. folia cu floribus abiectis stiptib⁹
in medicina ponunt. glicontu etiā ē pulegiu
Anguentu de centaurea: fm eundē in cap. de
medicinis solidatiuis. s. centauree mino-
ris. 3. j. aristo. lon. 3. v. vene tinctoz. i. rubee
tinctoz z lacce añ. 3. ij. terbetine. 3. j. olei ma-
sticis. i. cere. q. s. fiat vnguentum.

Istud vnguentu non est in vsu. Centau-
rea vero herba est nota. Jo. angl. in cap. de
fluxu ventris ponit versus de centaurea q ip-
sa optime valet in emorroidibus.

Centaurea iuuat nervos pectusqz scdm. id ē
scdmam. Eijcit z vulnus solidat vsuz meli-
orat. Inctas carnes radix corritta reducit.
Lusibus atqz scitvalz multebria ducit. Si
desicet post bn puluerizet. Stringit emor-
roidas oleo si comisceat. Pl. inquit centau-
rea hac dicitur curat⁹ kiron cu herculis except⁹
hospitio pertrant arma sagitta ei excidisset
in pedē. quare aliqui chirono appellat⁹ alia
est centaurea maior: s. ista non est nota nec
fuit nota tpe macri. nam macer inqt. sunt cē-
tauree spes maiorz minorz vt supra dictie
dixit de pluribus herbis: s. qz p paucas spe-
cies est cognita maior hac ptermittēs vires
narrabo minoris: quā notā coctis credo vul-
garib⁹ ipsis: apud nos in locis aqsis nascit⁹.
Anguentu citrinu ibidē. s. terbetine. 3. ij. ce-
ruse. 3. j. olei mirrini. 3. ij. argenti viut cu sali-
ua extincti. 3. s. cere. q. s. z fiat vnguentuz in
mortario sine igne propter argentum viuum
ne saliat.

Istud vnguentu est in vsu: sed sunt ex ho-
minibus qui componūt p alium modū. dicit⁹
aut citrinu: qz color eius efficit citrin⁹. Su-
lombard. hz idem: sed nō est in vsu: inuenitur
aliud vnguentu dictu citrinu: qz coquitur in
pomo citrino: sed hoc nō hz colorē citrinum:
immo eius color tendit ad albedinē: cui⁹ vn-
gueti descriptio supius ostēsa fuit: infra ap-
parebit vna alia descriptio que generaliter
vsut venit zc.

Anguentum de hedera fm eum in cap. de cō-
bustione ignis vel aque vel olei. s. gr anoz
z foltoz: hedere z pistentur peroptime et
extrahatur succ⁹ olei comūnis añ. ptes equa-
les: cere albe quātuz sufficit: omnia insimul
decoquantur vsqz ad consumptionem succi:
et postea picciatur supra acetum albu z ma-
laxetur illud vnguentum.

Istud vnguentū nō est in vsu. Hedera apud Aul. in. ij. cano. vocat̃ cissus: et sunt eius species tres scz nigra alba et rubea. et omēs sunt acres stiptice: et vna quidē spēz: etus est qd̃dam qd̃ noīatur laudanum: et cissus quidez in radice est laudanum aut aliud. ambo em̃ sunt propinquaz descriptionū. Sera. de hedera loquitur in cap. de volubili in fine eiusdem capituli inquit. edē. i. laudanū colligit̃ ex vna specie cissus: et nominatur laudanum apud Dia. hedera vocat̃ cissos: et dicit qd̃ multe sunt species: s; tria sunt genera. s. alba nigra et elix. Hec ab Auice. dicitur rubea alba vero semen affert album nigrum aut croceū quam multi dionisiam vocant. elix vō nō h; semen ibi a Dia. confunditur sermo de hedera volubili ipoquistidos: et laudano ex quo videtur textus falsus. volubili nam ipoquistidos non est hedera: nec est species eius. vnde Serapionem. de ipoquistidos separatuz cap. facit. et illud quod dicit Dias. in cap. de cissos. idem dicit Serap. ex auctoritate ipsius in cap. de ipoquistidos. et sic si bene consideretur videbis qd̃ ille textus. Dia. est corruptus. Gal. in septimo simplicium inquit cissus vel laudanum infra ait. cissus v; hedera Idem in lib. ad ptentanum inquit. Hedera nascitur in diuersis arboribus parietib; vel petris v; in terra. Isidorus hedera dicta qd̃ arboribus reptando adhereat. dicit etiā hedera: qd̃ libenter a capris editur. vel dicitur hedera eo qd̃ hedis lactis abundantiā in escā teneris prebeat.

Anguentū de vitro fm̃ eūdem in cap. de eradicatione vestigio: um. s. vnum colū angie stare vitri albi: et accendat̃ in igne et tinguat nouies in succo limonum: et hoc facto vitruz subtilissime tere: et loco ipsius valz spuma vitri. et est melius si haberi potest. si autē non potest accipite supradictū vitrū. 3. ij. pulueris sandaloz alborum et pul. cristali añ. 3. s. et du omnia sup psidum. i. lapidē quēdam sic vocatum bene ducant̃ cum aqua limonū: donec tu scias vnguentū extendibile sup locuz quando volueris extendere.

Istud vnguentum non est in vsu. Lolum vnum angie stare dicit̃ vulgari nomine: sed a latinis dicitur infula. et hic est sermo ventorum et astantium regionum.

Aurū marie albū est laudabile: fm̃ Aul. vitrum est inter lapides sicut stult; inter homines. species aut vitri sunt multe nam est vitrum album: rubeum citrinū: viride et azurinum: sed nobilior cunctis est illud quod colorem habet album.

Anguentū de sandaracha mirabile: fm̃ eūdem in cap. de cura vulneruz. s. cere albe. 3. ij. terberntine lote. 3. vij. mastics. 3. i. s. sandarache sarcocolle: thuris. ana. 3. vij. misce et fiat vnguentū malaxando in forti aceto: v; in bono vino montano albo. et habeas ipsum p secreto qd̃ bonā operationē facit in omnibus membris carnisformibus neruosis.

Istud vnguentū non est in vsu. sed Leonar. habuit ipsum p secreto.

Sandaracha fm̃ Dia. in eis dē locis nascitur in quibus aurū pigmentū eligēda quoq; est q̃ calore est ruffa valde et facile teribilis mūda colorē cinabry habens. hāc multi greci crediderunt esse aurū pigmentū: rubeū: s; non recte. nam apud arabes sandaracha ē vernix: et idem apud moder. Itē Serap. in cap. de vernice ait. sandarax. i. vernix. Itē Joā. angli. in cap. de reumate ait. vernix q̃ vocat̃ sandaracha penultima gti pducta: qd̃ ipa breuitata vel correpta tūc est idē qd̃ aurū pigmentum. v; versus est sandaracha vernix medicorum non tinctoz. Sandaracha. s. aurū pigmentum rubeum vel citrinū: quia color citrinus aliquando vocatur rubeus apud grecos: s; non recte vt dictum fuit.

Anguentū de vulpe: fm̃ eūdem in ca. vt supra videlicet in ca. de cura vulnerū. s. olei tunc peri terberntine sublimata añ. 3. vij. assungite porci. 3. ij. purreti: gētiane. pipis lon. bacca; lauri aristologie. s. rotunde: castorei: mure: salis añ. 3. ij. adipsi v; si: adipsi gatti: adipsi tassi: mellis crudi: cere rubeae ana. 3. ij. armoniaci: asse: fetide: galbani serapini: olei petrolei añ. 3. ij. eufozbi; nigelle: sinapis laudani: mastics: olei. s. cōmuns añ. 3. ij. s. omnia suo modo terant̃ et ponant̃ in vulpe ad ignē et coquantur bene donec vulpes bene cōsumpta sit cum omnibus supradictis reb; et fac vnguentū fm̃ artem ex ingenio mirabile.

Istud vnguentū apud apothecarios Moder. Papiēses nō est in vsu: s; mediolanēses vtunt̃ ipō magister pē. arg. i. c. de podagra siue gutta frigida ponit vnguentū de vulpe ipsi; Des. s. vulpē itegrā iteriozib; euullis et pone in vase cū aqua calida vino et oleo: et vitra hoc pone ī isto vase salutā rozē marinū tunc perū anetū oziganūz maiozanā. oia ista bullāt vsq; ad vini cōsuptōez et aq; et tūc caro vulpis ab osse sepef: et postea ī cocleari expmas et coles: et ex ista colatura fiat vng. hec d scrip. mgrī pē. v; eē oleū vulpinū q̃ ē d mētemel. s; apd̃ nos aliū ē vng. de vulpe aliū est oleū vulpinū v; qd̃ sapiētes dixerūt qd̃ si addat̃ in illa collatura cere q̃stitas cōueniens

Colcotar est vitriolū citrinum. Gal. in li. secretor. in cap. ad oēs egritudines dicit q̄ est atrametū albū. ergo est visū multū lau daci. **I**si. in cap. de vermibus inq̄t̄ h̄m̄s est aīal q̄d plerūq̄s de carne. vel de ligno: v̄l de quacūq̄ re terrena citriolū albū s̄z nō recte **Johā.** angli. in cap. de vlcērib⁹ z vulnerib⁹ nāsi ait colcotar. i. atrametū citrinū: z ita dī cit. **Aui.** in cap. de atramēto. nos vero loco eius vitriolum viride generaliter. aut vitriolum romanum ponimus.

Vnguētū de vermib⁹ incarnatiū fm eūdez in cap. de medicinis incarnatiuis. **β.** vtriūq̄ cōsolide pillofellevtriusq̄ plantagis añ. **M.** j. vermū terrestriū. **z.** vi. terant oīa z ponant in lib. j. **5.** olei cōis p̄ septē dies: deinde bullāt modicū z colet z expumat: z tūc addat̄ sept̄ arietini mūdāt̄ lib. j. picis naualis **z.** vi. pi. grece. **z.** iii. arimonta ci galbā. oppo ponaci: terbentine ana. **z.** j. thuris masticis. ana. **z.** **5.** dissoluantur gummi: in aceto z fiat vnguentum: q̄d mirabiliter valet.

Istud vnguētū nō est in vsu. **Vermes.** s. terrestres ne vilo cōcubitu gignit. **I**z nomē q̄d z de ouis nascūt̄ v̄l scorpio: sunt autez vermes aut terre: aut aq̄ aut aeris: aut carniū: aut frōdiū: aut lignoz aut vestimētoz rum. **Q**uāta admiratio ē q̄ in corpore humano gñant̄ lūbrici lōgitudinis duodecim brachioz: z isti vermes ap̄d q̄sdā vocāt̄ur so leapiscis **Sera.** de h̄m̄ib⁹ duo fecit ca. vnuz de lūbricis terrestrib⁹ vbi dicit̄ ilculi vel lūbrici terrei. aliud de vermicultis v̄saz q̄s dī cit esse vermiculos puos: q̄ qñ tanguntur in uoluūt̄ seip̄os z sunt virides **Aui.** in ij. cañ. vocat̄ ip̄os charathi: z sūt lūbrici terrestres **Leonar.** de p̄da palea. in ca. de medicis z solidatiuis inq̄t̄ puluis vene terre. i. lumbici terrestris hi satis noti sunt.

Pillofella herba est satis nota. **β.** aut̄ pil losela p̄pter abūdantiam pilloz quos in folijs h̄z. ego nō inueni auctorē autenticum q̄ de ipsa sp̄ale faceret cap. s̄z ap̄d moder. pil losela ē herba nascēs in loc̄ lapidosis siccis cū folijs q̄ expādunt̄ sup̄ faciē terre: z super ipsa folia h̄z pillos abvno latere: z ab alio cū flore rubeo. hec a multis dū est recēs cōme dit̄ existimauerūt q̄dā q̄ hec sit q̄s **Auic.** in ij. cañ. vocāt̄ fistulē: s̄z nō approbo.

Vnguētū de matrissilua fm eūde in ca. **β** fractura cranei. s. ossis capitis. **β.** ex matrissilua recēt̄: z fac ipsam bullre in vno vsq̄ ad cōsumptionē medietatis: deinde coletur: z in ipsa colatura addat̄ oleū z cceraz bullat̄ vsq̄ ad cōsumptionē: z pone sup̄ duram matrem.

Istud vnguētū nō est in vsu. **Leonar⁹** de p̄da palea. in ca. de cura vlcēri in gñali h̄z idē: s̄z nō est cōforme: verūz dīfert̄ paz hoc vnguētum videt̄ esse idē cū vno empla stro q̄d scribit̄ **Nicolus florentin⁹** sub nomie emplastri bouini quo cōiter vtunt̄. cuius de scriptio inferius apparebit.

Matrissilua ap̄d **Dia.** vocat̄ p̄climenō si ue splemō siue splenaria: z est herba seu frutex: v̄l dictū fuit sup̄ia in vnguēto martiato nis. **Leonar.** inq̄t̄ matrissilua. i. cap: **z** folium idē dicit̄ **Nicholus** de hac multi faciūt̄ licū s̄z est deterior in bonitate alijs sp̄ebus licij.

Olei. s. olei oliue: cere. s. vsualis. hic magister petrus nō ponit dosim de istis duabus rebus. s̄z **Leonar.** ponit olei cōis. **z.** vi. cere. **z.** iii. **Nicolus** vero ponit cere citrine: terbentine añ. **z.** iii. olei rosati. **z.** ij. **Magister** petrus nō h̄z resinā nec terbētina. **Leonar.** habet resinē terbentine ana. **z.** iii. bulliant omnia ad consumptionē medietatis succi z fiat vnguentum.

Vnguentum de vesperilionibus fm eundez in cap. de podagra siue gutta frigida. **β.** vesperiliones numero decē: z pone in caldario z cooperi eum aqua pluuiali: z coque v̄l q̄s ad medi. cōsumptionem aque z cola fiat vnguentum zc.

Istud vnguētū nō est in vsu.

Vespertilio est aīal q̄d de nocte volat **A.** in. ii. cañ. de vesperilione sic ait: **β.** q̄ scribit̄ z irac est lac ei⁹: z **β.** q̄ est vrina eius. **Lanfrācus** chirurgicus in ca. de p̄ano. lentigini bus gutta rosacea cicatricib⁹ vlcērum. z eorū cura inq̄t̄. puluis paruoꝝ mutū siue vesperilionum. quod idē est.

Vnguentum de formicis ibidem. **β.** terre formicarum cum ouis z toto. **z.** iii. farine ordei z fabarū añ. **z.** rosarum. **z.** **5.** malue mādragore añ. **z.** vi. coque rosas malua z mādragoram in tribus libris vsq̄ ad medietatē z cola: z cōfice cum relijs medicinis in mortario puluerizatis addēdo tria albumina ouorum z vtēre.

Istud vnguētū nō est in vsu.

Formica est aīal parū osibus notū. est am formica aliquādo accipit̄ p̄ quadā egritudine de qua au. in. iij. cañ. in fen. iii. cap. de formica militari inq̄t̄. formica est pustula aut pustule que egrediunt̄ urz faciūt̄ accidere apostema purum: z ambulāt̄: z fortasse vlcērat̄: z fortasse resoluunt̄: z tu tā sciūsti causam cuiusq̄ illorum z color quidem formice ad citrinitatem est decliuis: z est inflammata cum substantia verrucali z rotunda: z fm

plurimum habet radicem latam. nisi quedā species eius acruhaurod: z est radice parue quasi sit pendēs: z sentitur in omni formica sicut punctura formicez. Leonar. de preda palea in capti. de formica. inquit. formica dicitur esse pustula parua granata de colera adusta denominata sic tali nomine p formam coloris citrini: z per quantitatem paruitatis z similitudine illius animalis appareret scilicet in colore formice citrine z paruitate illius animalis z punctione.

Postq̄ dixi de formica que pustula vocatur: nūc vero volo narrare de natura q̄ inuenitur in formica. nam Ysidorus inter minuta animalia computat ipsam z inquit. formica dicitur eo q̄ ferat micas farris: cuius solertia multa est. prouidet em̄ in futurum: et preparat estate qd̄ hyeme comedat. in mense autem eligit triticum: ordeum non tangit dum pluit: z super frumentum totum elicit. dicuntur in ethiopia esse formice ad formaz canis: q̄ harenas aureas pedib⁹ eruiūt: quas custodiunt ne auferatur: captantefq̄ ad necem persequuntur.

De vnguentis magistralibus.

Vnguentus de adipibus magistrale quod in usu est. ℞. olei camomille olei vio. ana. ℥. vi. butiri recentis adipis galline añ. lib. i. cere quantum sufficit.

Vnguentum gratia dei. ℞. galbani: oppoponacis: viridis eris: thuris aristologie longe masticeis: mirre ana. ℥. i. armontaci. ℥. ij. 3. ij. cere. ℥. viij. olei communis: litargiri ana. ℥. xvij. bdeli. ℥. ij. adamantis calamite. lapidis emattis. id est sanguinaris ana. ℥. i. conficiantur fm̄ artem addendo. ℥. vi. terbetine. ℥. iij. abiezij: z fiat in magdaleonib⁹ vt ē notū.

Ystud vnguentum est in usu generaliter verum est q̄ sunt ex hominibus qui componunt ipsum fm̄ istam descriptionem: sunt ex hominibus qui componunt per aliam descriptionem fm̄ diuersitatem locorum: quando autē hoc facis eius color est tripliciter. scias autē q̄ hodierni chirurgici laudāt vnguentum gratia dei fm̄ descriptionez Petri argilate: z illud vocatur vnguentum gratia dei propter herbam gratia dei: quam recipit de quo supra.

Thus dicitur a vulgo incenso. Circa instans aut. olibanū idem est quod thus. gummi est cuiusdam arboris. iuxta alexandriam nascitur quod alexandrinuz dicitur: z est melius z purius nascitur etiam iuxta damascum et damascenum dicitur qd̄ est album purum: z inuenitur thus grossum q̄ thus masculuz dicitur.

Adamas. scilicet lapis adamas Sera. Inca. de lapide adamas dicit: q̄ lapis adamas est mes fluminis in quo est lapis de mes. et est flumen ad quod nunq̄s iuit aliq̄s nisi alexander est in finibus corascen. z color eius appropinquat coloris salis armontaci: nō est lapis magnes: vt quidam putauerunt. Simon ianuenis ait. adamas lapis durissimus. inter preciosas gemmas computat⁹ sex angulos habens feruginei coloris: qd̄ multi mentiti sunt non posse frangi nisi cum irctino sanguine aut plūbo: quod auri fabri experti negant. aliquando adamas magnes vocatur: sed falso.

Calamita scilicet lapis calamite q̄ a multis vulgari nomine sic est vocata: sed apud Diasco. vocatur lapis magnes: z est lapis q̄ inuenitur circa littus oceani apud rogoditas z in india ab inuente sic vocatus. iste est lapis qui attrahit ferrum sicut est notum omnibus. Auice. in secundo canonis inquit magnes est lapis qui attrahit ferrum. cū ergo aduritur fit ematites. dant mihi admirationem verba Auic. dicentis q̄ quando magnes aduritur fit ematites scilicet lapis ematites quod ignoro: quia lapis ematites est in colore rubeo: z magnes nigro: quod non conuenit nisi forte vt arbitror. acquireret illum colorem ex adustione.

Abietinum est gummi abietis: z est sicut terbetina: sed nō est ita subtilis: vt est notū Ysido. in capitulo de proprijs nominibus arboruz inquit. abies dicta q̄ pre ceteris arboribus longe eat: z i excelsuz p̄mitteat: de qua Atrg. ait. Et casus abies visura marinos: q̄ ex ea arbores nauum fiunt. hanc quidā gallicum vocant p̄pter candorem Petr. de crescētus dicit abies picea z arexer seu larices quasi eadem arbores sunt.

Vnguentum stasifagrium. ℞. stasifagrie: saponis mollis. añ. ℥. ij. assungie. porcine. ℥. iij. argenti viui extincti. ℥. i. s. misce z fiat vng.

Ystud vnguentum est in usu sub noie vnguenti stasifagrij. aut sub nomine vnguenti pro piatellis: aut pro pediculis: aut p̄ soldatis: quod idem est.

Stasifaglia autem fm̄ Serapionem est granum capitis: et est dicta passula montana. Auic. in secundo canonis ait. stasifaglia est vna passula montana: z est granuz capitis in monte libano inuenitur de eo plurimum: z est granum nigrum sicut cicer nigrum. circa instans inquit. stasifaglia que etiā caput purgium dicitur: semen z herba simili nomine appellantur. dicitur em̄ caput purgium:

quila caput purgat. multe est efficacie: semē vsui medicine cōpetit: per decem annos durat. **I**sidor. stasifragia: hec est herba quinq; digitorum huius semen etc.

Anguentum optimū magnū de antera. ꝑ. ante re. 3. vi. rosarū rubeorum: balaustiaz corticum granorū: gallarum nucis cissi: gūmi af. mirre: mirtilloz: draganti: terre sigillate: coriandroz ꝑparatoz: boltare. sandaloz rubeorum añ. 3. iij. sanguinis draconis: mastice: thuris: ipoquistidos ana. 3. iij. 5. acatie: sumach añ. 3. v. bdely: spodij: coraloz rubeorum añ. 3. ij. cāphore. 3. i. copularū: glandiū 3. vi. charabe: seic plātaginis añ. 3. iij. olei rosati lib. i. olei mirtilloz: olei citrimozuz olei masti. añ. .vi. misce et fiat vnguentū fm artez

Istud vnguentū est in vsu: sed sunt ex hominibus qui componūt ipsum fm istā descriptionem et sunt ex hominibus qui cōponunt ipsum ꝑ aliam: tamen ista descriptio apd̄ hodiernos doctores multū est laudata: et sunt ex hominibus qui vocant hoc vnguentū cōfrictiuū: infra appebit vna alia descriptio.

Antera autē fm cōmunem opinionem est semen cuiusdam fructus qui dicitur avulgo gratacu. **J**o. angli. in cap. de fluxu vētris in febre inquit. antera. i. semen rosarum. idē dicit in cap. de cura fluxus sanguinis. circa instans. antera dicitur flos rose. est autē quoddaz qd̄ reperit̄ inter rosaz. eius fructus apd̄ **A**ut. in secundo casū. vocatur rubus cuius fructus est sicut oliua habēs interius lanā. idē **Ser. i. c. de rubo inqt.** h3 rubus canis ē maior rubo satis. nā assimilā in magnitudine sua arboribus: et folia ei⁹ sunt latiora folijs mirtii. i ramis eius sunt spine dure: h3 florem album. et fructus eius est oblongus similis nucleo: qui quādo maturauerit fit rubeus: et h3 interius simile lane qui quando desiccatur aufertur q̄ interius est et hec est planta que apud **Dia.** vocatur cmosbar⁹: in cuius summitate nascit̄ qdam res similis spongie: et in ea interdum vermes inueniūtur. et hec apud ignozātes spina alba seu bedeguard vocat̄.

Anguentuz aliud de antera. ꝑ. olei rosati. 3. vi. cere. antere añ. 3. i. acatie. 3. iij. sandaloz rubeorum: rosarum rubeaz añ. 3. ij. bolt ar. 3. i. misce et fiat vnguentum.

Anguentum rubeū camphoratū. ꝑ. olei rosati lib. i. 3. viij. litargirij. 3. ij. mints. 3. iij. 5. ceruse. i. 5. turie cāphore ana. 3. iij. cere. 3. ij. in estate. et hyeme. 3. i. fiat vnguentum in mortario plumbeo cum pistello plumbeo: et sunt qui addunt chimoee. 3. vi.

Istud vnguentum est in vsu: maxime apd̄

chirurgicos: dicitur autem vnguentum rubeū camphoratū ad differentiam alterius descriptionis quod dicitur album.

Camphora autem apud **Sera.** et **Aut.** est gummi arboris: vt dictum fuit: sed fm̄ circa instans. camphora est succus cuiusdā herbe que in fine veris colligit̄: et teritur: et succus eius exprimitur qd̄ feculentum est residet et abicitur. q̄ purū est et liquidū retinetur: et soli exponitur et desiccatur: et reducit̄ in substantiam camphore. **J**o. angli. in cap. de sterilitate aut. similiter camphora frequenter odorata multum impedit erectionem: et ideo dicitur in versu cōmuni camphora ꝑ nares castrat odore mares.

Anguentū aliud de camphora album. ꝑ. olei rosati lib. i. cere noue albe. 3. iij. ceruse. 3. xij. albumina ouorum numero. vi. in quib⁹ dissiute sint. 3. ij. camphore cum aqua rosata: et fiat vnguentum fm̄ artem.

Anguentū pectorale. ꝑ. muscilagis psilij: dragagati gūmi af. seic lini fenugreci añ. 3. i. pi guedinis galine. medule vituli: butiri recentis loti cum aqua violaruz ana. 3. i. 5. olei violati: olei amigdalorum dulciuz añ. 3. i. cere albe quantum sufficit: et fiat vnguentum molle pro pectore.

Istud vnguentū est illud quo generaliter vtūtur. verū supra est posita vna alia descriptio: q̄ est ex auctoritate **Barth. montagne:** sed non est idem. verū est q̄ hodierni auctores laudāt etiā illam: sed in vsu nō est tm̄ hec descriptio in partibus mediolanēsisibus est multum in vsu.

Anguentum de lapacio. ꝑ. olei violati. 3. vi. cere virginis. 3. ij. succi. lapatij: i aceto infusij. 3. vi. ceruse: litargirij ana. 3. ij. et 3. ij. camphore. 3. ij. misce fiat vnguentum et lauet̄ cū aqua solatri: et optimum est.

Istud vnguentū est in vsu: maxie fm̄ istā descriptionem eius autē descriptionem non reperit̄ ab auctoribus. verū est q̄ **Petrus argillata** in cap. de corosionibus capillorum laudat vnguentum vnū factū de succo lapacii scriptum ab ipso: vt inquit infra in cap. de tinea. ego antē vidi ꝑdictum cap. totuz et ꝑdictum vnguentū non reperi: verum est q̄ ipse in illo ca. describit duo vnguentā: et in vtro q̄ illorū ingreditur succus lapacii: sed nō habeo certitudinem si sint de lapacio: aut non lapaciū autē est rumer: qd̄ apud oēs notū est **A**nguentū ꝑ stomacho qd̄ in vsu est. ꝑ. mastice 3. i. aloes. 3. ij. gario. cinamōi cala. aro. añ. 3. iij. aq̄ roser vim citonior añ. 3. iij. oli masti. 3. iij. cere. q. s. et fiat vng. qd̄ ē bonū et expruz

Anguentū citrinū vsuale qđ in colore citrinū efficit. ꝑ. terbe. olei cōis. añ. 3. vj. rase pint. 3. iij. cere citrine. 3. iij. gummi elemi. 35. misce z fiat vnguētū fm artē.

Anguentū ad scabiem quo si plāte pedū z manū vnguātur oēm scabiē delet. ꝑ. olei laurini. 3. iij. th. uris albi: cere mūde. añ. 3. ij. argenti viui mortificati: cū salua. 3. ij. pinguedinis porci mūde. 3. v. salis cōis triti. 3. viii. succi plātagis: z fumi terre ad libitū oīa misceantur: z fiat vnguētū z est mirabile.

Anguētū mollitiū quovtūtur veneti. ꝑ. mucillaginis altee mucillaginis fenugreci z mucillaginis seīs lmi. añ. 3. vi. litargiri aur. li. i. terbetine medulle cruris vac. añ. 3. iij. cere. 3. iij. treos puluerti zati: olei semis lmi li. i. 5. misce z fiat vnguentum in bona forma.

Artis tractat⁹ de vnguētis coadiuante vniuersi orbis cōditore feliciter explet⁹ est. sequitur nunc tractat⁹ de emplastris super antidotariū do. De. ac aliorum doctorū in sacra medicina scribentium.

Emplastrum diaqilon magnū. ꝑ. litargiri mūdi triti et cribelati. 3. xii. olei trini. i. treos: z camomellini: z anetini. añ. 3. viii. mucillaginis semis lmi: mucillaginis fenugreci: z radicū altee: z mucillaginis z ficum pinguium: mucillaginis passularū: z succi treos: et succi squille: z yfopi humide. et glutinis alchanac: ana. 3. xii. 5. terbetine. 3. iij. resine pint: et cere citrine. ana. 3. ii. conficiant⁹ hoc modo. litargiriū: supra scripta olea diu in mortario lapideo cum pistello ferreo cōquassentur p spaciū medie hore: deinde bulliāt sup ignē leuē cum facilitate sp agitādo cū spatula donec coagulet totū tunc deponatur ab igne z dimittat⁹ infrigidari: deinde. ꝑ. mucillagines ac alia z simul iterū bulliant donec efficiat⁹ eius forma dura: deinde ab igne deponat⁹ z ponat⁹ super marmor: z fiat in magdaleomb⁹. inqt filius zacharie acquirat⁹ ei ex decoctioe vt descēdat a mollitie z accedat ad spissitudinē vnguētōz z linaat⁹ in pāno z supponatur vbi oportet.

Estud emplastrum est in vsu maxime fm istā descriptionē ipse autē De. intitulat hoc emplm diaquilō: s3 fm modernoz optinōē d3 dicere diaqilon. i. cōpositio facta ex mucillaginibus z succis. z ppter hoc a multis dicit⁹ cerotū de mucillaginibus sine gūmis: aut diaqilō gummi. z sic si bñ legis expōnes doctorū videbis qđ emplastrū diaqilon magnum. z cerotū de mucillaginibus: z vnguētū diaqilon sine gummis. idem sunt. z qui nō credit videat in antido. Jo. Sera. qđ di-

cit vnguētum de mucillaginib⁹ z est diaqilon idem dicit Gentilis super quintum casū. Aui. magister Petrus argillata in. c. d. scrofulis ponit vnguētū diaqilon qđ idez est et ibi docet ipsum cōficere cum gūmis de qđ infra. supra est positum vnguentum de mucillaginibus ex auctoritate Bartho. montagnane: qđ potest fieri pro diaqilon sine gūmis. Scias autē qđ generaliter apothecarij maxime apđ nos faciūt emplastra in forma molli z cerota in forma dura de quo apothecarij neapolitani admirantur: qđ ipsi faciūt cōtrartū. nā emplastra faciunt in forma dura z cerota in forma molli. Leona. de preda palea in cap. de vlcibus pūndis ponit emplastrū diaqilon descriptione Alexādrī: sed dicitur emplastrū. i. dura cōfectio. eadē est opinio Nicolai.

Glutē alchanac siue alchanich siue alchanac quid sit generaliter ignoratur vere nūqđ vidi nec audiui ab aliquo vidisse auctorē autentium de eo mentionem facere. verū fm consuetudinem apothecariorum est colla piscium: quod non nego nec affirmo. certē in partibus rome dictum fuit mihi qđ i rei veritate glutē alchanac est quidam viscus qui reperitur in arabia super arborem assefetide: tamen deus scit. magister Petrus argillata: qui sepe z sepius vritur isto vnguento qđ ipse describit in capitulo allegato. z ibi loco glutinis alchanac ponit viscum cum quo capiuntur aues: sed nos intelligimus viscum quercinum qđ conuenit in isto casu: tamen ego non affirmo quid sit: sed generaliter loco eius ponitur colla piscium: sed intentio nostrorum chirurgicorum viscus quercinus etiam valet. Si autē facere volueris vnguentum diaqilon seu emplastrum de mucillaginibus cum gummis oz facere vt docet magister Petrus argillata in capitu. allegato. vbi sic ait. in fine descriptionis dicē conficiatur sicut ipse De sue docet in antidotario. z si cum istis addatur bdellium serapinum armoniacum añ. 3. i. erit diaqilon gummatum siue cum gummis aut cerotum de mucillaginibus sine gūmis illas tres gummas quas nominavi. tunc erit diaqilon cum gummis.

Emplastrū de grants lauri. ꝑ. olibani mastici: mirre añ. 3. i. granoz lauri. 3. ii. ciperi: costi añ. 3. 5. melis colati. q. s. ad aggregādū extēdatur in panno. z caliduz supponat⁹ vbi oportet. si aut triplicet ciperū z de stercore vacay aut caprarū sicco ad pō. us oīum inuenitur mirabile ad hydropisim.

Istud emplastrū est in vsu tñ non valde. **P**errus de crescē. inqt laurus est arbor sat magna: cui⁹ frōdes sunt late z lōge. z folia semper virida odoriferavalde: que arbor bachus facit: q̄ sunt fructus parui nigri: quorū magnitudo est sicut auelane pue sup q̄s sūt cortices nigri subtiles q̄ cōpressiōe frangūtur in duas ptes. z ille s̄ q̄ cōpetūt medicie **E**mplastrū de galia. **R.** galie muscate: s̄q̄nantī añ. ʒ. i. s. ramich: sumach acatie: ipoquistidos: laudant: galarū nō pforatarū: calamit aro. rosarum z seminis et⁹: q̄d antera a multis modernis d̄r sandaloz alboz z rubeozū: mastice: xilooloes. i. ligni aloes: gario. spluce nard: olibant: mirre costi. eipi absinthij añ. ʒ. ii. fiat eozū cōtritio bona: deinde accipe: succi foltoz: mirre humide: foliozū lauri aque rosate z vini pōtici añ. ʒ. i. s. z submerge in eis calefactis fortellaruz de senti. ʒ. iiii. dactilozum siccozū numero. duodecim. di mittantur per diem z noctem deinde terantur z fiat sicut puluis z misceat cū miue aromaticae. i. cū speciebus. ʒ. iiii. aut. iiii. gummi assī. i. s. gūmi ara. ʒ. vii. coquant oīa lento igne vsq̄ ad spissitudinē mellis deinde aggrega cū puluere rez z tere diu i mortario donec fiat totū viscosū: deinde linit ex eo sup lamia z suffumiga cū ligno aloes z epithimēt cū eo

Istud emplastrū nō est in vsu. dixerūt autem q̄ appellat emplastrū de galia propter troc. de galia quos recipit alij dixerūt q̄ dicitur de galia: q̄ in galia puincta repertum fuit. z vtunt ipso Bartho. mōtagnana in suo antidotario h̄z vnguentū de galia muscata q̄ in vsu non est.

Ramich nō ē q̄dā pfectio facta ex varijs reb⁹. z reducta ad formā trociscoz sicut apparuit supra. galla. s. galla asiana gallarum alie sunt perforate a lie non: s̄z pforate sunt mag⁹ laudate i medicis q̄s nō pforate: circa ea instās a it. galla est fructus querc⁹. q̄dam inuenit grossa z leuis z pforata q̄ modicum valet: alie repertunt in asia z affrica: z dicitur asiane: q̄z parue sunt: z nō pforate: q̄ vero int eas inuenit grossioree meliores sūt.

Tortelle de senti. i. panis assī: siue panis biscotelus: z est⁹ modū ostēdā infra in cōfectione emplastri dia finicō. **A**inū pōtici: id est forte: nā ponticus est sapor dicitur fort⁹. pōt etiā dicit pōtici ab insula quā sic noiata sed nō est ad ppositum.

Emplastrū relatū ad andromacū. **R.** septarie tmi: picis añ. ʒ. xviii. auri pigmēt i rubei z citrini: alumis iament. i. alumis scissi. calcis nō extincte añ. ʒ. xv. armoniaci. ʒ. ii. dissoluat

armoniacū cū vino rubeo: z dissoluat i igne z dissoluat cū eo lib. ii. z puluerizanda puluerizentur. z aggrega oīa simul fm decētez modū preparationis eius: z vtete vbi oportet expansum in lamina.

Istud emplastrū nō ē in vsu.

Auripigmētū latinuz nomē est ab aureo colore. **I**si. in ca. de colorib⁹ inqt: arsenicum q̄d latini ob colorē auripigmētū vocant sine dubio aerupigmētū z arsenicū eiusdē gūis sunt: sicut p̄z si legis ca. de arsenico **D**ias. cū cap. de auripigmēto ap̄d Sera. videbitis q̄d idē sunt. spēs autē arsenici vel auripigmēt: fm **D**ia. sunt due. s. rubeū z citrinū. s̄z fm **A**l. sunt tres. s. albū citrinū z rubeū. de quo vide supra. liber qui d̄r bulchasis. in libro primo docet modū cōburendi z vertēdi citrinū in rubeū z de sublimatiōe arsenici: z de modo vertēdi arsenicū citrinum in rubeum.

Emplastrū sinapis mūde: descriptiōe Democriti. **R.** ficuū siccaz pinguiū ptē vnā z ifunde in aq̄ tepida p diē z noctē: tūc exprie fortiter vt null⁹ humor in eis remaneat: deinde sinapin tritā cū aceto cum eis misceas diligēter diu cōmiscēdo: z sit sinapis ps vna et ficuū ps alta. si vehemētior⁹ virtutis facere volueris pone de sinapi ptes. ii. si aut min⁹ ex ficibus ptes tres: z ex sinapi ptē vnā. q̄n autē applicat loco dimittat in eo: z auferat anteq̄ vulneretur loc⁹ z pprie q̄n solū calefacere oportet: z q̄nq̄ dimittitur donec vulneretur: z pprie q̄n pfundaz materierū exclusionē q̄ris sicut in talib⁹. in defertu vero sinapis squibale caprine ponātur pridie in aceto infuse: z est ad hydropsim z duritiē z dolorē splenis efficac⁹. z q̄nq̄ additur in eis simus colūbaz: agrestius: z radix enule z semē nasturtij: z grana lauri. et p̄fert ad frigiditas et ventosas egritudines viscey et splenis z hydropsim et similia: z est expertū ab antiquis medicis.

Istud emplz apud nos nō est multū i vsu dñs **R**asis in libro diuisionū in ca. de sciart ca z dolore iūcture anchē h̄z etiā hoc emplz. sinapis autē semē est satis notum columella in lib. de cultu hortoz inqt. se q̄ lacescenti flectū factura sinapis hec apud arabes cardeldel d̄r. **S**erap. aut i ca. d̄ sinapi ex auctoritate **D**ias. inqt eligēdū ē illd̄ q̄d nō ē sicca z nimis neq̄ extenuatū habēs granū grossuz z q̄n frangitur est album interi⁹ z est humidum. nā istud tale est nouum bonum.

Squibale caprine: apud auctozes non inuenitur capituluz sub hoc nomine: s̄z squibale apud grecos stercoza sunt. vñ p squi-

balas caprinās itelligunt stercoꝝ caprarū et sub isto vocabulo Alucē. et alij de eis loquitur. **C**olumbi agrestes fm multorum sententiā sunt columbi quos rustici fauactos dicunt: quoz ortus sunt in arborib⁹. dñs Bas. in libro primo amphorismoz inqt alchenebtr. i. colūbe siluestres. extimaerunt quidā q̄ colūbus siluestris sit ille qui apud Alucennā in secūdo cañ. S; guarefscen: sed non est certum.

Emplastrū diafinicon descriptione Alexandri. R. dactiloz vicinor maturitati sine ossibus. ʒ. v. tortellarū de senti. ʒ. i. citoniorum ʒ ppate carnū eorū decoctorū in vino styptico i. forti. ʒ. j. storactis. f. calamite: mastice: laudani ana. ʒ. iiii. acatie: succi agreste: floꝝ vuarū agrestū: rosarū: sandalozū citrinorū: marchasite: ramic: mirre: xilaloos ana. ʒ. iiii. cere. ʒ. iiii. olei rosati. ʒ. xv. vini pontici quantū sufficit ad infundendū infundenda et confice ipm fm artē ʒ lini ex eo sup lamina: ʒ cū xilaloos suffumiga ʒ suppone.

Istud emplastrū est multuz in vsu: maxie fm istam descriptionē que est de mēte Alexandri. ipse hō Mesue describit vnam altaz descriptionē: sed nō est tante vtilitatis vt est ista: tñ infra apparebit.

Tortelle dñsenti. i. panis assus ʒ ab aliq̄b⁹ vocaf panis azimus: et ab alijs biscotel⁹. et eius modus est multiplex fm diuersa loca. nam fm quosdā est panis biscotus fact⁹ de floze farine de illa cōtrata vel de illa regione que dicitur senti. Jo. matheus gradū in ca. de fluxu ventris in generali inquit. huc quoq; addat panis biscotus de syria. sup. quando intēdimus facere confectionē ad modū emplastri ad magis incorporandū. nam talis panis sic biscotus infundit in vino vel aceto: ʒ cū pulueribus facta exp̄ssioe reducit ad formā emplastri. ʒ talis p̄s biscot⁹ appellat tortelle de senti. ʒ a Mesue ponunt in emplastro diafiniconis: sine dubio tortelle tortelle de senti i. emplastro diafiniconis intrant: sed eius modus nō est. vt docet Joh. matheus gradū. ʒ ignorat qd sit Wilhelm⁹ placen. in troc. de viperis docet modū faciēdi vt ostēsum fuit ibidē. tñ meli⁹ infra iterū ostēdā. Matheus aut siluatic⁹ inqt passime i. tortelle panis azimi biscote de senti. i. de terra hierim qm̄ ibi. arabes impastāt eas cū aqua decoctionis mastice ʒ passularū. vey sunt ex hoibus qui solū impastāt cum aqua decoctionis mastice: sed nō recte. nam hodierni maxime sapiētes impastāt vt dixi. et eius modus est q̄ accipiat farine frumenti

purgata a furfure quāttas quā volueris: ʒ impastet ea cū aqua decoctionis mastice ʒ passularū quātum opz. ʒ fiat ex eis panis in forma panis qui māducaf ʒ decoque in furno tñ q̄ in colore efficiat niger: ʒ q̄ facili⁹ terat: ʒ postea vt ere vbi oportet. Ibi panis azimus est panis nō fermētatus. nā azim⁹ est sine fermēto sincerus acrizim⁹ leuit⁹ fermētatus quasi acrozimus. flores vye agrestis sunt flores lambrusce. ʒ hec ē quā Dia. enāctum vocat. Mathens siluatic⁹ in cap. de enantio inqt ex aucto. Diasco. Enantiuz flos est vitis agrestis que cuz fecerit flores colligēdi sunt ʒ desiccandi: ʒ alto nomie vocatur vitis: flores eius optime redolēt ʒ sicant in vmbra ʒ in cesta reponēdi sunt: meli⁹ nascit in syria. idem in lra ait. mantū. i. flos lambrusce. ʒ est flos vitis agrestis. idē dicit in littera massatis marchasita est lapis q̄ ab aliq̄bus vocaf luminaris: eo q̄ pcussus ferro ignem emittit. dñs Mesue in ca. de lapide stellato de tpo loquit. ʒ hic ē lapis q̄ a Dias. vocaf lapis p̄rites. ʒ dicitur a p̄r qd est ignis: q̄ pcussus ferro ignē emittit.

Emplastrū diafinicon cōfortatiū stomachi. Prius fiat cerotū cū cere. ʒ. ii. olei rosa. olei nardini an. ʒ. iiii. deinde. R. dactiloz siccorum uumero. xl. tortellarum de senti. i. panis vsti. ʒ. v. deinde funde biduo in vino odorifero ʒ accipe carnū citoniorū decoctorum in vino. ʒ. viii. ʒ tere cū dactilis cōtritione vtri ma ʒ misceant cū ceroto ʒ cōfundant i mortario donec aggregent. deinde p̄ofce sup ea mastice: olibani: absinthij romani sicci ana. ʒ. ii. ʒ ligni aloes: mactis: mirre: aloes: spice: acatie: galie: ramic: calami ro. ana. ʒ. i. laudani. ʒ. ii. ʒ iterū conterant donec pmisceantur. deinde lini sup lamia ex eo ʒ suffumiga cum xilaloos ʒ pone sup stomachū et epar et viscera. de meliori autē operatione est vt mastix ʒ laudani cū cera ʒ oleis misceant: ʒ sic cū ceteris emplm̄ fiat.

Istud emplastrū est in vsu: sed non tantū vt p̄dictū: quod dicitur esse ex descriptione Alexandri. dicitur autē emplm̄ diafinicon. i. de dactilis. spēs aut dactiloz fm modernorum opinionē due sunt. f. domestici et siluestres. domestici aut sunt fructus ex palmis domestici. ʒ isti sunt noti. siluestres hō sunt dactili dicit acetosi. ʒ isti sunt tamarindi vt allegat dñs Mesue in ca. de tamarindis. eius arbor a multis alcori vocaf. vñ Jo. Sera. in ca. de j̄bilitate epatis inqt. oleū de calcala. i. oleū de floribus dactilozum.

Emplastrum filij zacharie. R. cere citrine. ʒ.